

ELŐFIZETÉS:

Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszori hirdetésnél olcsóbb.
Nyitólír sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fl.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fl.

Március tizenötödike.

Március tizenötödike a magyar nemzet legnagyobb ünnepe, a magyar nép szabadságának születésnapja.

Keletkezett, mint a virágos tavasz, kifakadt, mint a mosolygó rózsabimbó, ragyogott, mint a hajnali csillag midőn a fölkelő nap ébredését jelenti.

Emlékezetes nagy nap. A politika újraébredése, a sajtó felszabadulásának nagy napja. A szabadság láza rázta meg a nemzetet. A jog-egyenlőség diadala, a rendek összeomlása, a lelkiismeret felszabadulása, az anyagi és erkölcsi bilincsek lehullása: nemzeti ünnepé varázsolja ezt a napot.

E napon írta meg Petőfi a „Talpra magyar“-t, mely gyűjt mikéntha égi tűz volna benne. El is szavalta a nép rajongása mellett. Ekkor olvasták föl az öröknevezetességű „tizenkét pont“-ot. A testvériség, egyenlőség, szabadság nagy eszméi e napon vertek gyökeret a magyar nemzet szívében.

Nem kegy ajándékozta a szent szabadságot a magyar nemzetnek. Nem a hóhér bárdja, mint Angliában, nem a nyaktoló, mint Franciaországban, nem a gyilkos bomba fertőztette be zsarnok vérével a népszabadság nagy napját: mocsoktanul és szűzi tisztasággal köszöntött az be és méltósággal, mint egy dicső nemzetnek törvényben gyökerező vívmánya, visszakövetelt ősi joga, visszaadott szent koronája.

Ország voltunk mi azelőtt is, de széttépve Erdélyre és Magyarországra. Nemzet voltunk, de privilégiumokkal bíró karok és rendek nemzete. Magyarok voltunk, de latinul és németül kormányoztak bennünket. Urak voltunk százezren, szolgák tizenöt millió.

Volt szabadságunk az alkotmány, de a ki mit akart, arra engedelmet kellett kérnie. Más szabadságot kívánt a nemzet. Egyenlő szabadságot, jogot, kötelességet mindenkinek. S megszereztük magunknak. Megosztottuk az alkotmányt a nemes a szolgákkal, meg a földet az ur a jobbágygyal. Állítottunk nemzeti kormányt. Megnyitottuk a börtönöket. A gondolatnak szárnyat adtunk, hogy röpködjön, szálljon magasan. A magyar szónak

tekintélyt szereztünk, hogy uralkodjék. A magyar nemzetnek kardot adtunk a kezébe, hogy védje magát, hogy oltalmazza a hazát.

A nemzet esküvel fogadta, hogy szabad legyen és talpra állt a szabadság háromszínű lobogója alatt. A fehér az igazság, a zöld a reménység, a piros a lángoló hazaszeretet színei voltak. Ezekkel mentek a csatába.

A magyar szabadság ártatlanul született és tisztán világitott, mint a nap, de csakhamar beborult ege és haragos villámok cikáztak körülte. A népharag zivatara viharozta be a hont és öldöklő lángjait csapta az ellenségre.

S lön vihar után halotti csönd és Magyarországba temető. A szabadság temetője. De a szabadság nem porló test, hanem halhatatlan lélek: „kitör a sírból és eget kér“!

A magyar nemzet dacolt ellenével, visszautasította az alkut, követelte jogát, teljes szabadságát, ezért cserébe föltette koronáját apostoli királya fejére.

Most már szabad és boldog.

Ezért ünnepeljük március tizenötödikét. Kegyelettel áldozunk a nagy nap dicső emlékének.

A magyar nemzet mindig büszkén fogja e napot megülni, emléket megszentelni, mert széles Európában ő tartotta legtovább magasan a szabadság zászlaját és ellene kellett mozgosítania a reakciónak legnagyobb táborait.

Emlékezni fog mindig elszánt honvédsapataira, csatára rohanó hadoszlopaira, dörgő ágyúira, nemzeti nagyjaira, dicső hadvezéreire, hőseire, költőire, szent vértanúira. Ez az emlékezés nem fog lankadni soha, mert ama nagy idők harcaiból, szellemi és fegyveres mozgalmából támadt föl hazánk nemzeti élete, örök forrása ez, az önzetlen igaz hazaszeretetnek, a miből nemzetünk soha ki nem fogyó erőt merít.

*

A magyar szabadság születése napját városunk közönsége szép ünnepélyességgel ülte meg. Ünnepeit, megünnepelte szívvel, lélekkel, lelkesedéssel a nemzeti ébredés dicső ünnepét.

A nemzeti ünnep előestéjén városunk lelkes tanulóifjúsága csoportokba verődve bejárta a város főbb utcáit és tereit; hazafias dalokat énekeltek.

A hideg este néma csöndjében százak ajkáról hangzott el a lelkesítő nótá: Kossuth Lajos azt izente... A merre elhaladtak, a hol énekük fölhangzott, a közönség mindenütt örömmel látta, hogy a jövő reménye, az ifjuság szívében lángol az önzetlen igaz hazaszeretet tüze.

Március hó 15-én a kora reggeli órákban a zombori önkéntes tűzoltó-egylet zenekara riadót fűtt és bejárta a várost vig zenezsával. A menet élén egy díszbe öltözött tűzoltó egy nagy táblát vitt a következő felirással: „1848 március 15. Szabadság, egyenlőség, testvériség. Éljen a haza! Éljen a király!“ A tűzoltók felvonulását óriási néptömeg kísérte.

Városunk külsőleg is díszit öltött; sok magánházakon ott lengett a nemzeti trikolor és a járó-kelők, különösen az ifjuság kokárdákat tűzött keblére.

Tudósítók a városban lefolyt ünnepélyességekről a következőket írja:

A városháza nagytermében.

Lélekmelően szép, hazafias ünnepély színhelye volt tegnap este a városháza nagyterme. A nagy terem zsufolásig megtelt arra az ünnepélyre, a melyet városunk polgársága rendezett március idusa alkalmából. Ott láttuk az ünnepélyen városunk színe-javát és a tanulóifjúság nagy seregét.

Az ünnepélyt a kaszinó-egyleti dalárda zenekara nyitotta meg, eljátszva Kéler Béla gyönyörű „Rákóczy-nyitány“-át. A művészi tudással előadott lelkes hangulatú nyitányt a közönség óriási tetszéssel fogadta, zúgó éljenzésben, lelkes tapsviharban tört ki.

Ezután Vértési Károly, a március tizenötödiki ünnepélyt rendező permanens bizottság nagyérdemű elnöke, a következő beszéddel nyitotta meg a kegyeletes ünnepélyt.

Vértési Károly megnyitó beszéde.

Ünneplő közönség!

Hazafiak! Honleányok!

Nemzeti ünnepünk emléknapja, a természet újraébredésének az idejével esik össze, mikor a nap sugar megdobogtatja a csira szívét, zsendül a gyöp s megmozdul az élet a földben.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Március Idusán.

Köszöntlek lelkem áldó szózatával,
Nagy Március felszentelt Idusa!
Te, a magyarnak s a feltámadásnak
Dicsőn vezérlő fényes csillaga;
Köszöntlek Téged... a kinek jöttével!
Felébred minden — minden a mi él,
Virág, fa, illat, csattogó madárdal
A hajnalpírról — Te rólad regél!

... Századok éje borult a magyarra,
Századok éje, rémes hallgatás,
Rozsdás bilincsek borzalmas zenéje
Sóhajtá sirva — itt az elmulás;
És feltámadtunk!... feltámadtunk mégis,
Feltámasztott a hajnalbóra,
Köszöntlek lelkem áldó szózatával,
Nagy Március felszentelt Idusa!

Egy véghetetlen fájdalomkiáltás
Sóhajtott sirva végig a hazán,
A Kárpátoktól le az Adriáig
Besubant minden kunyhó ajtaján;
S a sóhajtásból lassan morajj támadt
És menydörgés lett mire visszatért...
— Egy alvó nemzet, a feltámadt magyar
Bilincseit recsegeve zúzta szét.

Ah! mintha látnám hazám prófétája
Szent pirban égő ihlett arcodat

S menydörgő ajkad villámzó szavára
Sírjuktól kelni a halottakat...
Látom a népet, mely fölkel szavadra,
Az egyszerű nép — dicső látomás...
Ihlett lelke szentelt haragjában
Sodorra miadent, mint földindulás.

... Ott jönnek sorban a szent zászlók alatt
Gazdag, nemes és pórnak gyermeke,
Testvérré tette őket a hazának
Fiaihoz könyörgő szelleme;
... Ott jönnek ők is... az elaggott apák
És gyermekifjak — hős ott mindenik,
Hol a viharban így összetartanak,
Oh, ott a haza el nem vesztetik!...

*

... Köszöntlek lelkem áldó szózatával
Nagy Március felszentelt Idusa!
Meghallgatlan imámat e napon
Nem fogja hagyni a nagy ég Ura...
... Hatalmas Isten! Úr mindenek felett,
Fogadd lelkemnek szent imádatát,
Térdemen állva, leborulva kérek:
Áldd meg e népet, áldd meg e hazát!...

Herold Gyula Béla.

„SZEGÉNY HENRIK.“

(Kép a XIII. század német irodalmából.)

Írta és a zombori főgymn. hangversenyén felolvasta: **Megyesi Ferenc.**

A középkorról akarok szólni. Arról a középkorról, melyet bizonyos nyegle önhittséggel „sötét“-nek nevez a XIX. század felvilágosult embere. Talán azért, mert éjjeleit

nem ragyogták be a különféle fényű és színű villamos lámpák s mert nappal még nem állt mindenki jogában meggyújtogatni a tudomány ugynevezett „világító fáklyáját“. A mely villamos fénytől már nagyon sok szem homályosult el s a mely fáklyával már nagyon sok hozzá nem értő felgyújtotta a házat szomszédjának feje fölött.

Pedig annak a kornak nincs oka, hogy a miénknek mögéje álltassák

Ha valamely kor intézményeitől kapja jelzőjét, ha fényét az emberi szellem nagy műveitől nyeri, a mint kétségen kívül így van, úgy az a „sötét“ középkor bátran kérheti magának a „felvilágosult“ XVIII. vagy a „nagy“ XIX. század jelzőjét. Vagy az olaszok teológiai művei, a keresztes háborúk, a Hohenstaufok politikája, az angol s magyar alkotmány, Bizanc trónjának hatalma nem nagy dolgok-e? Vajjon a 12. és 13. század nagy neveinek fénye, az ó-germán, skandináv, német és francia irodalom nagy alkotásai nem ragyognak-e be messze századokat? A lovagiság ideális szelleme nem köleszőnöz-e virágzása idejének ezerszínű, csillogó, ragyogó bűbájt?

Sajátságos intézmény is ez a lovagiság! Ifjaknak vágya, öregeknek dicsősége, egyháznak támasza, fejedelmek biztonsága, nőknek büszkesége a lovagiság.

Róla álmodott a nemes gyermek, miatta lett az ifju másnak szolgálója, érte küzdött s szenvedett egész életében a férfi. Róla ábrándozott a serdülő leány s beszélte csodadolgokat az aggastyán a mesét szomjan hallgató unokáknak.

A lovag a férfi valódi eszményképe, ideálja. A lovagiság egy — mondhatnók — nemzetközi rend, mely nemcsak az egyes nemzetek fölött, hanem az egyes társadalmi osztályok fölött is állt. Császárok és királyok mint lovagok egyenraguak más lovagokkal. Egy nagy köztársaság ez, melyben csak az érdem nyer elsőbbséget. Sem rang, sem vagyon, sem születés, sem hatalom nem emelheti a lovagot magasabb polcra, világosabban szólva, nem szerzhet neki elismerést, csak a lovagi erények példátlan gyakorlása.

A honfűni érzés felmagasztosul bennünk, ha gondolunk arra, az örömrzés feltámad bennünk, ha gondolunk erre és ennek a kettős jóérzésnek a hatása alatt fogékonnyá válik a szívünk az ünneplésre.

Van nekünk okunk, sőt nagy okunk az ünneplésre. Minden magyar ember tudja ezt a nemzeti katekizmusból.

A március 15-iki nemzeti nagy nap évfordulóját városunkban már évek óta megüljük. Az ünneplés előkészítésén működő állandó bizottság tagjainak a szívét hazafias érzések dagasztják a két tavasznapnak elközelegetően, mikor az ünneplést rendezendő, összegyűl.

Megvagyok a lelkemben győződve, hogy ugyanazok a hazafias érzések futják át az önök szívét is, és minden magyar ember valóját, mikor ezen az emléknapon, a dalias és legendás időknek azt az első nagy napját, a sajtószabadság és az egyenlőség megszületésének a napját, évfordulójában is, minél nagyobb nemzeti ünneppá igyekszik felavatni, a sátoros ünnepek sorába igatni, mert csak ott lehet annak a méltó rangsorozata.

Minden politikától, vonatkozástól, tüntetéstől menten akarjuk mi megülni ezt a minden magyar honpolgárnak ünneppapját, mert tartozunk ezzel a szent ünneppal, a mely legyen a kegyelvé, a hazafias érzés igazi ünnepe. Magára vessen, a ki nem ünnepel.

Hála a magyarok gondviselő Istenének, hogy az őskeresztényektől eltérően, a keresztény igévé váltának a napját, Magyarország, szép hazánk derengésének az első hajnalhasadását, nem a gyertyák világának a fényével előntött rejtekhelyen, hanem már szabad országunk hazafiasan gondolkodó városának a törvényhatósági házában ünneplhetjük meg.

Megnyitóm azért nagyszívesen, örvendő lélekkel nyitom meg nemes városunk hazafias polgárságának a mai ünnepre vonatkozó sorozatát.

A közönség lelkesen megjelenezte a kiváló szónok remek beszédét, mire a kaszinói dalárda a nála megszokott művészi precizitással énekelte Szotyori Nagy Elek „Talpra magyar“-ját nagy tetszést és sikert aratva.

Erre Szalay Frigyes, lapunk kitérő munkatársa mondotta el ünnepi beszédét.

Szalay Frigyes ünnepi beszéde.

Nagyérdemű ünneplő közönség!

Igen tisztelt hölgyeim és uraim!

Összejöttünk ezen a mai napon, hogy hódoljunk a multak emlékének. Összejöttünk, hogy a szívünk nemes dobbanását, a lelkünk magasos érzületét, a mely ma ural, megkap, elragad, kifejezzük. Összejöttünk, hogy a soba el nem muló csodálat és hála hangján szóljunk, hogy mint az utókornak törpe gyermekei fejt bajtunk a maga igazában lelkesítő, a fenségében bámulatos s a következményeiben áldatoszó nagy nap előtt.

Az idő hatalmas kereké lassu zakatolással továbbforog az időbeli végtelenségben s meghozza számunkra minden esztendőben március 15-ét. Az ibolya nyílásával, a rügyek fakadasakor, a midőn a természet a csüdes, néma halála után újra éled, a mikor ember, állat ujjongva sütkérezik az életet osztó nap sugariban, a melyeknek hatása alatt erdő, mező új virulásnak indul, akkor közzönt be március 15-ike. És a megifjulásért, az új életért az alkotó dicsőítő madárdánába belezdül a hazafias lelkesedés szöszata. Talán ez a szöszat is alkotónak szól, mert hisz a március 15-én felhangzott s később diadalra jutott eszmék oly fenségesek, oly isteniek, hogy a nagyok, a kiknek agyában megszülettek, a kik apostolként hirdették s azután diadalra is juttatták ez eszméket, vagy csak vak eszközei voltak az égi gondviselésnek, vagy pedig maguk is félistenek, megváltóként küldetvén le az emberek közé.

A március 15-ike nem marad egy évben sem el és mert a mult, a multnak feljegyzett való eseményei megváltozhatlan, a történelem lapjairól leírhatatlanul feljegyzett tények, eljön e nap örök időn át minden esztendőben. Véle együtt, mint eddig, fel kell hangoznia, mint a multban, ugy a jövőben is, a lelkesedés szószatának is.

Mért ez az ünneplés t. hölgyeim és uraim? Mért ez a nagy lelkesedés, a hála szöszata? Honnan az a hazafias bizalmunk, hitünk, reményünk, az az erős meggyőződésünk, hogy március 15-ének ünneplése soba sem szűnik meg, nem szűnhetik meg, hanem fényben, pompában s lelkesedésben csak növekedik? Mi az, a mi ezen a napon meglopja szívünket és lelkünket, teljesen rabokká teszi, az emlékezet és lelkesedés rabjaivá? Mi az, a mi önkénytelenül ragad el, a mi nem vár biztatást, nógatást, hanem varázsütésre hevít szent érzülettel?

E kérdésekre választ ad az 1848. évi március hó 15-iki események rendkívüli fontossága, óriási nagy borbereje. Ha ezt megértjük, akkor megtaláljuk a soba nem muló lelkesedés okát, akkor belátjuk és fokozottan érezzük, hogy legyen bár halás lelkesedésünk még oly nagy foku, az ünneplésünk még oly fényes, csak halványan, kicsi parányban szolgáltunk hazafias kötelességünknek.

M. t. hölgyeim és uraim! Ha a történelem tényeiben és a bölcsészetnek hosszú kutatásokon és buvárdásokon alapuló igazságaiban szemléljük az embert, az ember lelkét, a sok jó és rossz tulajdonság között ott találunk egy nagyon rit emberi sajátosságot, amely a teremtetéstől kezdve minden időkön át jellemezte az embert. Ez az uralomvágy. Ez az emberi sajátosság már a bölcsőben szillett meg s évezredek át irányította az államéletet, az emberiség fejlődését, haladását. Ez a sajátosság az, amely a világtörténelem zsarnokait megteremtette, akik emberhez nem méltó kegyetlenkedések árán is uralkodtak, embertársaikat rabszolgákká tették, akaratuknak, ha kellett korbáccsal és rabláncal is érvényes szereztek. Ez a sajátosság az, amely az embert kivételtelen eredeti mivoltából, lehámozta a lélekről és szívről az isteni szeretet zománcát, mert az egyiket féltelen, semmi gonoszástól vissza nem riadó urrá emelte, a másikat pedig gyáva páriává, tehetetlen anyaggá stlyesztette.

Micsoda botrányos, micsoda vérlázító, micsoda Isten ellenes állapot volt az! Hiszen emberek vagyunk mindnyájan, egyformák alakban és alapjában véve szívtünkben és lelkünkben is; egyaránt a jóra és rosszra tekintve, a jó és rossz iránt egyforma érzéssel. Honnan az a jog, hogy az egyik eltiporhatja a másikat, a porba alázhatja, nyuzhatja, sőt ha kell, az életét is veheti. Honnan az a kötelességérzet, hogy másnak csak eszközei, gyáva szolgálói, akarat nélküli bábjai legyünk.

Ilyen jog nincs és ha mégis éltek vele, bitorták azt; ilyen kötelességérzet nem létezik s ha mégis az ember túrt, szenvedett a zsarnok hatalma alatt, ha a jobbágy vérkönyűket sirt a nehéz járom alatt, ezt csak a gyáva meghunyászkodás szilte.

Mint minden itt az ég alatt, ami jogtalan, amit a féktelen, igazságtalan emberi szenvedély idéz elő, az idő végtelenségében rejli igazságot osztó hatalom erején megürik, ugy a zsarnok is porba hullott, oda, a hová az embertársat lealázta. A civilizáció terjedésével megszilut a gyáva meghunyászkodás; szélesedett a látókör, fejlődött a jogos önértet és öntudat. S amit azelőtt csak sóhajban, mint képtelen vágyakozásban mertek kifejezni, azt egyszerre hangos szóval hirdették. Nem leszünk rabok többet! Szabadok akarunk lenni és egyenlők.

Szabadság, egyenlőség, testvériség! Ez volt, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, a jelszó! Olyan jelszó, a mely a lelkünkben és szívünkben még soba nem tapasztalt óriási hatással gyujtott. Tűz volt az, hivatva arra, hogy örök megsemmisítse, elhamvasztza a zsarnok várait. A tűz felkapta a szélvész, elvitte minden irányban s a vénbűd, korbadt épületek, a melyekben zsarnok és rabszolga lakott, mindentűt egy pillanattal lángot fogtak attól a tűztől.

Ez a tűz, Istennek hála, eljutott ide hozzánk is, a jótékony szello elhozta Magyarországra is. Szükség volt reá! Tudjuk mindnyájan! Évszázadok óta idegen hatalmasság kenyé-keve uralkodott fölöttünk s még így is, a korlátozott, megnyirbált s nem egyszer egészen eltiport szabadság keretén belül úr volt egyedül a nemes. Valóságos pária volt a jobbágy. Arról volt tehát szó, hogy megszerezzük az ország szabadságát, hogy ledöntve az ősi alkotmány korbadt falait, egyenlökké legyünk. A ki

szereket a hazáját, a ki szereti a hazájával együtt a szabadságot és a kibén meg van az az egyedül helyes gondolkozásmód, az egyedül tisztességes felfogás, hogy ember és ember között különbség nincs, az megérti, hogy mit jelent a szabadság és egyenlőség kivívása s az megérti, belátja egyidejűleg azt is, hogy mit érdemel az utókortól az az idő, a mely a szabadságot és egyenlőséget meghozta.

1848. március hó 15-én mozdult meg a magyar nép Leikes vezérei a szabadság, egyenlőség és testvériség jeligéje alatt 12 pontba foglalták a nép óhaját. A nép mozgalmá hatalmas volt! Hangos szöszata a menydörgéshez volt hasonló, akaratnyilvánításában, követeléseiben, s a követelés módjában annyi isteni fenség, a jogos önértetnek annyi imponáló kifejezése, hogy a hatalom, az erő, a mely eddig uralkodott, megbajolt a nép akarata, az Isten akarata előtt.

1848. március hó 15-ének imponáló, a maga fenségében szinte félelmetes hatása alatt, rövid 3 hét mulva, már szentesítve voltak az 1848. évi nevezetes törvények. Ki lett nevezve az első magyar felelős miniszterium is. Az 1848. évi március hó 15-ének hatása alatt tehát elnyerte ez az ország a szabadságát és létesített a teljes egyenlőség törvényben biztosítva. Van-e tehát nevezetesebb nap hazánk történetében? Feleljünk reá, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Van még lelkünk, nemes érzékünk, helyes gondolkozásmódunk. Könnyű tehát a feladat. Nincs több ilyen nevezetes nap s ha van is, borberejében olyan messze kibató fontos nincs.

Igaz, hogy a kivívott diadal csak rövid életűnek látszott, igaz, hogy az uralkodó hatalom csakhamar mást gondolt. A megadott szabadságot újra elkobozta s ezt az országot újra a szolgaság járma alá akarta hajtani. Bekövetkezett hazánk történetének szomorú, de annál dicsőbb korszaka, a szabadságharc. A nép többé nem engedett s a csodával határos bátorsággal küzdött és ontotta vért az újra elkobzott szabadságot. Csodákat műveltek a honvédek, Magyarország félistenei! Nem a hősiességen, nem a bátorságon, nem a kitartáson és lelkesedésen, illetve ezeknek hiányán mulott! Nem! Idegen nagyhatalmasság lépett közbe s csak ugy sikerült a hatalomnak győzedelmeskednie, csak ugy sikerült letipornia a magyart. Az országból temető lett! Bitófa és börtön várt nagyjainkra. Gyász őltött az egész ország! Siratták a csatában elesett s a kegyetlen ítélettel kivégzett szeretteiket és siratták a legszentebbet, a legdrágábbat, ennek a vérel áztatott drága hazának szent szabadságát.

De nem ugy történt, a mint azt a hatalom és erő tervezte. Március 15-ének a hatása nem veszett ki a magyarból. Ennek a hatása volt a fenséges szabadságharc s az isteni szabadságharc leverése után is tovább uralta a lelkeket. Végre a hatalom belátta, hogy a nép akaratával csak ideig-óráig lehet dacolni, a jogokat csak egy bizonyos ideig lehet bitorolni, de állandóan nem. Ezért, mielőtt még a szabadság, egyenlőség és testvériség szent nevében újabb küzdelembe szállottunk volna, a hatalom engedett, ugy, hogy ma Magyarország szabad ország, alkotmányában a szabadsága biztosítva van s törvényeiben a szabadság és egyenlőség elvei lefektetvék.

A mai alkotmányunk, szabadságunk s a törvény előtti egyenlőségünk megszerzése visszanyúlhat tehát 1848. március hó 15-ig. Szabad-e tehát erről a napról megfeledkeznünk, szabad-e ezt a napot az emlékeztünköl kitérőlni?

Nem, m. t. hölgyeim és uraim! Három szempontból kötelességünk soba meg nem felejtkezni erről a szent napról. Először kötelességünk a megemlékezés általános emberi szempontból, mert ez a nap adta vissza az embert önmagának, a méltóságának, az önértetének, az öntudatának. Ez a nap emelte ki az embert a porból, az igavonó állat nivójáról felemelte az ember nivójára.

De másodszor hazafias kötelességünk az ünneplés. Mi, nagyérdemű ünneplő közönség, nem érezzük a zsarnok korbacsütéseit, nem ismerjük azt a szomorú állapotot, hogy a törvény nem ad mindnyájunknak egyformán igazat, reánk nem vár a kimondott szóért, a leirt gondolatért börtön. Mi nem érezzük azt a fájdalmat sem, a melyet az a tudat szűl, hogy a hazát csak titkon szabad szeretni. Mi a hatalom előtt s a szentesített tör-

Már az a körülmény is, hogy lovaggá csak az a nemes ember lehetett, ki erre bizonyos érdemeket szerzett, vitézi tetteket végrehajtott, biztosította az egyéni kiválóság, az önérdem uralmát a lovagiságban.

Három fő kötelessége volt minden lovagnak: istent, urat, asszonyt tisztelni. Mély vallásosság, személyes bátorság, elvhűség és finom műveltség a lovagnak jellemző vonásai. A finom műveltség, melyet a „riterlich“ (lovagi) és a „höfisch“ (udvari) kifejezésekkel jelöl a korabeli német nyelv, pedig finom társalgás, előzékeny magaviselet és a költészet iránti érdeklődésben állott.

Irti, olvasni kevés lovag tudott, de dalolni, szerelmi énekeket készíteni majdnem mindégük. Erre nagyobb szüksége is volt, mint az irni-olvasásra.

Hiszen életének felét a nők rajongó tisztelétének szentelte. Ennek a tisztelének legalkalmasabb kifejezője a dal volt, mely behizelelte magát „urnőjének“ (din herrin) fülébe, a melynek jutalma egy-egy virág, kegyes pillantás, esőkranyujtott kéz, vagy legjobb esetben egy szép himzett vállszalag volt. Mert a megénekelt „urnő“ mindig asszony. A leányt t. i. rejte tartotta a férfi szemé előtt a kor szigorú erkölése s csak nagy ünnepélyeken jelenhetett meg nyilvánosan, hogy a lovagi játékok győztesének átnyujtsa a babért. Ot tehát nem ismerhette a lovag s a férjes nőnek pedig ily versekben fejezte ki hódolatát. Innen van — hogy a 12. és 13. század német és francia költői nagyrészt lovagok. Az apró-cseprő fűzfapóéták zöngéseléseit elpusztította az idő, de a nagy tehetségek alkotásait megőrizte a bámuló utókornak.

Szép is ez a lovagi költészet! Minden oly sima, oly tiszta, oly szűzi benne. Az érzelmek mélyek és őszinték, oly őszinték, mint a lovagnak minden szöszata. A tettek nagyok és őnzelenek, a gondolkodás nemes és ideális, a nyelv ragyogóan szép és a vers tiszta. Hiszen „hűség ura iránt, a nők tisztelése, a keresztény vallás védelme a lovagiság főeszméi; a társadalom műveltségi színvonalának emelése, a korabeli durvaságok és embertelenségek megszüntetése, az idealizmus ápolása és fejlesztése a lovagi intézmény főérdeme.“

Sajnos, ez az intézmény is elfajult. Lassan-lassan lekopott róla a mi szép és nemes volt, az idők változásával az is megszűnt a mi árnyoldalát képezte s ma már

csak egy áldatlan intézménye maradt ránk kelletlen örökségkép — a párbaj.

A 12. és 13. században volt teljes virágjában s legszébb gyümölcsei német földön értek meg. Az Artus király és Giral mondák, Parsifal kalandjai, Tristan és Isolde szerelme, a Niebelungen és Gudrun-dal tökéletes befejezettsége a lovagi szellem örök emlékei.

Terjedelemre kisebb, de értékre azokkal egyenlő az „Armer Heinrich“ e költői elbeszélés is. Szerzője, Heinrich v. Aue, vagyontalan nemes lovag, ki számos társához hasonlóan életét él. Hol egyik, hol másik hatalmasabb fejedelmek ajánlja fel kardját s béke idején mint a dalszerető urak szívesen látott vendége él váraikon. kegyességüket (din milte) költői alkotásainak elzengésével viszonozza. A lovagi költők így sokszor társaisá lettek a vándorlantosoknak, csakhogy azoktól ugy származásukat, rangjukat és életmódjukat mint költői alkotásaiik hasonlítottatn magasabb színvonalat tekintve, különböztek.

Hartmann ritka műveltségű férfi volt. Tudott olvasni, irni, beszélt franciául és latinul s otthonos volt korának összes ismereteiben. Boldog gyermekkor után sanyaru napok következtek reá. Hüberurának halála után bírtok nélkül maradt. Résztvett az 1198-iki keresztény hadjáratban (VI. Henrik alatt), visszatérvén megnősült s 1210—20 között meghalt. Már életében mint igen jeles költőt említik kortársai. Ennyi az egész mit életéről tudunk.

Műveiben igaz képét adja a korabeli lovag életének, feldiszi az azon lehetetlen kalandokkal, melyekkel a leghíresebb lovagokat felruházta a kor általános szokása volt. „Szegény Henrik“-je valóságos költői elbeszélés s néhány bölcsedűbb sor kivételével, melyek a 13-századi költő ajkán azonban nagyon jellemzőek, bármely hasonló modern alkotással felveheti a versenyt.

De lássuk magát az elbeszélést. A szép sváb földön élt egy nemes lovag, kinek neve Heinrich von Aue. Esküdt ellensége minden hamisságnak, nyerségeknek és esküjt mindvégig megtartja. Nagy tisztességben élt. Ereje rendkívüli, de erényei még nagyobbak. Az ifjúságunk virága, a világ örömeinek tükörképe volt. Hűsége gyémánt, nemes erényeinek koronája. Embereinek kegyes ura, a szükségben szenvedők védő pajzsa. Így jellemzi hősét a

lovagi költő s e számos jó tulajdonság koronájakép hozzáteszi „er sanc vil wol von minnen“ — csodaszépen énekelte a szerelemről.

Hire elterjedt messze földön s az emberek boldognak tartották őt. De boldogsága nem tartott sokáig. Ennyi öröm nem lehet el fájdalom nélkül. Rajta is beteljesült az irás szöszata „media vita in morte sumus“. Midőn az élet delén vélünk lenni, a halál küszöbén vagyunk. Henrik ur is drágán fizetett kiválóságáért. Isten akaratából bépköltségbe esett. Testét elrutította, lelkét megtörte e szörnyű betegség, mely ellen nincsen orvosság, mely gyűlölet s utálat tárgyává teszi az embert. Henrik boldog napjaiban nem tanult meg tűrni s most midőn a bibliai Jóhként fényes várából, az emberek köréből a szemétre került, káromolta az Isten s a napot, melyen született.

Meg akart gyógyulni s felkereste a leghíresebb orvosokat. Montpellier és Salerno az orvosi tudományok Mekkája. Ó is oda megy. „Bajdótló meg nem szabadulsz“ volt a montpelliereri tudósok válasza. Salernóban sem nyer több biztatást.

De mégis. Egy agg tudós e furcsa választ adja neki, hogy baja gyógyítható s mégsem fog meggyógyulni. Henrik elesdálkózik. Ha baja gyógyítható, ugy megszerzi a gyógyulást. Hisz vagyona, kinsé elég, áldozhat életéért. Az agg tudós azonban hamar lerontja már-már ébredő reményét. Az egyedüli orvosság egy szepőlóten szűz szíve vére, ki önként áldozza fel magát a betegért s jajszó nélkül vágatja ki kebléből szívét.

Ezt az orvosságot nem veheti meg pénzen. Szomoruan hagyja el a tudóst.

Tehát nincs mentés. Így kell élnie, nyomorultan, megvetve, kerülve minden élő lénytől, míg a halál meg nem váltja. Szívébe lassankint magabaszállás, lelkébe nyugalom vonul. Minek neki vagyona, ha nem élvezheti. Oda adja az Isten szöszatára, hátha előbb könyörül meg rajta az ég Ura. Ugy is tett.

Ugyszólván mindenét elajándékozta s maga egy az emberektől messze lévő kis majorban húzza meg magát, melyet egy szabad parasztjának ajándékozott.

(Vége köv.)

vények szent szava szerint szabadok, egyenlők vagyunk. A szenvedésekből és küzdelmeiből nekünk nem jutott ki, csak ők szenvedéseinek és küzdelmeinek nyomában fakadt áldások jutottak osztályrészünkül. Nem vagyunk hazafiak, nem vagyunk magyarok, ha valaha megfelejtkezünk a köteles háláról, a köteles tiszteletéről és kegyeletről.

De harmadszor szüksegtünk van az ünneplésre, hogy az örökös ünnepléssel, az örökös csodálattal és bámulattal a maguk igaz fenségében értsük meg a nagy nap isteni eszméit. Mert mit mutat a mai kor? Lelkesedéssel, küzdelemmel, vérell megszerzették az ők az alkotmányt, megszerezték a törvény előtti egyenlőséget. Szabadok vagyunk és mégis rabjai vagyunk ezer és ezer gonosz szenvedélynek, rüt emberi gyöngeségnek, ezer érdeknek; a törvény előtti egyenlők vagyunk s mégis oly nagy a különbség közöttünk, annyira távol állunk egymástól. Nem ez a tiszta szabadság, nem ez a tiszta egyenlőség. Mert nem elég az alkotmány, nem elég a törvény, ha mi emberek, a mit formában megkaptunk, a mit formában meg is öriztünk, a valójából kivetkőztetjük. Mit ér a szabadság, mit az egyenlőség, ha szakítva az ideállal, szakítva a nemes érzéssel, az önzésnek, a rüt érdekhajászatnak vagyunk vak eszközei. Mit ér a szent szabadság, ha a koncert való rüt küzdelemben megtagadunk önértéket, minden nemesebb érzést s valóságos csúszó mászó rabszolgáivá alacsonyodunk az erősebbnek, annak, a ki koncertet kínál. Mit ér a szent szabadság, ha a büszke homlok bármikor porba alázza magát az előtt, a ki csekély anyagi haszonnal kínál s kinek lelke a szabadság és egyenlőség korszakában nagyobb örömet lel a szolgák, az érdekért hízogók seregében, mint a minő örömet leltek talán maguk a zsarnokok! És mit ér az egyenlőség, ha úgy lenéztek egymást, ha a parányival nagyobb, anyagiakban erősebb a kisebbet, a gyöngébbet már nem ismeri, vagy ha ismeri, hát föltétlen megadást, föltétlen megalázkodást kíván tőle. Mit ér, nagyérdemű ünneplő közönség, a szabadság és egyenlőség, ha a március 15-én megszületett hármastestvér harmadikát, a testvériséget megtagadjuk. A testvériséget elvben törvénybe lehet iktatni, de érvényt csak a szív és lelek szerezhet neki. Fájdalom, hogy nem úgy van, fájdalom, hogy oly rüt a mi korszakunk, fájdalom, hogy még ma sem értjük a maguk igazában, a maguk fenségében a március 15-iki elveket.

Nagyérdemű ünneplő közönség! Gyöngé az én szavam! De a szerény szavammal előadottak értelmében erős a hitem, erős a meggyőződésem és erős a hazafias lelkesedésem. Ilyen értelemben, ezzel a hittel, ezzel a meggyőződéssel és ezzel a lelkesedéssel kívánom: Eljen a március 15-ének emléke! Eljen közöttünk a maga igaz fenségében örök időközön át a szabadság, egyenlőség és testvériség!

Az eszméktől duzzadó, költői szárnyalású, igazi szónoki páthosszal előadott lendületes beszéd a közönséget teljesen elragadta és minden szívből a hazafias lelkesedés hurjait pendítette meg. A közönség szünni alig akaró éljenzéssel és tapsviharral jutalmazta meg a kitünő szónokot.

Prokopy Imre, a zombori felső kereskedelmi iskola kiváló tanára Inczedy László „Március 15.“ című ünnepi ódáját közvetlenséggel, mély érzéssel szavalta. Művészi szavalata igaz lelkesedésre buzdította a hallgatóságot; a zugó éljenek egymásután törtek ki.

A kiválóan sikertült, hazafias lelkesedést ébresztett szép ünnepélyt az iparos dalárda által gyönyörűen énekelt „Hymnus“ zárta be, a melynek végakkordjait az egész közönség énekelte és a hazát éltetve lelkes hangulatban oszlott szét.

A főgimnáziumban.

A zombori főgimnázium ifjúsága a márciusi napok emlékét szép kis rögtönzött ünnepélyvel nyitotta meg. Reggeli fél 9 órakor templomba vonult az ifjúság szentmisére. Innen az intézet tornacsarnokába visszatérve, kezdetét vette az ünnepély, amelynek műsora a következő volt:

Hymnusz, énekelte az ifjúsági énekkar. Kossuth nótá, zenekísérettel énekelte Türr Aladár. A lelkes, gyönyörű melódiájú nótát igen szépen és nagy bátással énekelte. Alkalmi beszédet Strasser tanuló mondott; lelkes páthosszal előadott szónoklatban magasztalta és dícsőítette a nagy nap emlékeit. Holländer tanuló egy ódát szavalt, kitünő hanghordozással. Orschbacher tanuló a „Talpra magyar“-t szavalta el igazi lelkesedéssel. Erre az énekkar a „Csatadal“-t énekelte zenekísérettel mellett és végül az ifjúsági zenekar a „Rákóczy-induló“-t játszotta el.

A műsor minden egyes pontja kiválóan sikertült. Az ünnepélyt a jelenlevők emelkedett hangulatban hallgatták végig.

A felső kereskedelmi iskolában.

A zombori felső kereskedelmi iskola ifjúsága is megtünneplte március tizenötödikét. Társadalmi életünk számos kitünősége, a szülőknek és nagyközönségnek jelenlétében folyt le a szép, hazafias ünnepély, a melyen városunk tisztikara Hauke Imre polgármester vezetése alatt testileg jelent meg, a mi általános lelkes örömet keltett.

Reggel pont 8 órakor vette kezdetét az ünnepély, a melynek műsora oly kitünően és vonzóan volt összeállítva, hogy nem csodálkozunk közönségünk nagy érdeklődésén.

Az ifjúság dalai és hazafias szavalatai lelkesedésre hangolták a hallgatóságot és zugó éljenzéssel hangzottak fel a műsor minden egyes pontja után.

Az ifjúsági énekkar énekével vette kezdetét az ünnepély, a „Talpra magyar“-t énekelte ifjúi hévvel, lelkesedéssel, igazán szépen.

Drazsits M. felső osztályú tanuló, Trencsény Károly, az intézet jeles tanára, szépszávu poétánk lendületes, gyönyörű ódáját, „Március 15.“-ét szavalta és nagy tetszést aratott.

Bokor A. tanuló „1848 március 15.“ címen igen érdekes felolvasást tartott. Vázolta a dicső nap eseményeinek lefolyását, röviden, de jelentőséggel ügyesen

jellemzőleg. Kókay K. tanuló Ábrányi Emil „Petőfi és Jókai“, Schön S. tanuló Ábrányi Emil „Kossuth sir“-ja című költeményeket szavalták, lelkes hangulatot kelteve. Különösen nagy hatást ért el Piery Antal tanuló, a ki a „Rákóczy-induló“-t cimbalmon nagyon szépen játszotta.

Az ifjúság énekkara kellő precizitással a „Hymnus“-t és „Magyar dalok“-at énekelte. Dicséret és elismerés illeti Fercencsik Lajos dr. énektanárt, ki sok szorgalommal és szakavatottsággal tanítja az énekkart.

A zajos és hosszantartó taps és éljenzések után a valóban igen szépen sikerült hazafias ünnepély véget ért.

Az ünnepély lefolyása általában, a szépen előadott énekek élénk tanúságot tettek arról, hogy ez intézet vezetése gondos kezekre van bízva és benne az ifjúság helyes, hazafias irányu oktatásban részesül. A tanári kar hazafias lelkesedéssel csepegteti az ifjúság fogékony szívébe a hazaszeretet fenséges, magasztos érzelmét. Örvendünk, hogy városunk e kitünő iskolája az ünnepléssel méltóan csatlakozott azokhoz, melyek évről-évre ünnepé avatják e nagy napot.

A bankett.

Este a polgári kaszinó nagytermében diszvacsonra volt, a melyen az ünneplő közönség nagy számban vett részt. Az egész estén át lelkes, vidám hangulat uralkodott, a melyet nagyban fokozott az elhangzott szép és szellemes felköszöntők sora. A vacsona folyamán a következő áldomások hangzottak el.

Elsőnek Szondy Mátvás emelkedett szólásra és kezében a március 15-ére évek előtt beszerezett ezüst bilikómmal, a következő lendületes, nagy tetszéssel kísért áldomást mondotta.

Szondy Mátvás felköszöntője.

Mélyen tisztelt közönség!

E serlegnek rendeltetése, hogy abból évenként március hó 15-én, mint történelmünk egyik legfényesebb és soha el halványuló napján áldomást igyunk.

Midőn én ez alkalommal e serleget áldomásra ürítem, elmémet és szívemet Istenhez emelem azért a földért, melyet vitéz őseink drága vértükkel szereztek, évezreden át nekünk megtartottak.

Ezért a földért, mely bennünket szült, nevelt, táplál, ápol és egykor bantjával eltakar, s mely mindannyiunk aggodó szeretetének megbecsülhetetlen drága kincse; bőtermő rónákban gazdag, magas bércektől övedezett és védett, a nagy világtól irigyelve csodált ezért a szép kis országért, melynek szeretetére a legnagyobb magyar egyik hitvallásában bennünket ekként int:

„Mert a többinek mindnyájának odakünn is van hazája, a magyarnak ellenben Hunnia határain kívül nincs egyebe, mint koporsója!“

Iszom, azzal a hó óhajattal szívemben és buzgó imádsággal ajkamon:

„Eljen és mindörökké viruljon a Haza!“

A kiváló szónok beszédére fölhangzott lelkes éljenjai lecsillapítáival Kollár Győző dr. mondotta el a következő nagy figyelemmel kísért szép beszédét.

Kollár Győző dr. felköszöntője.

Évszázadokon át milliók vére áztatta a földet; folyt a vér dinasztináért, folyt a hazáért, a szabadságért. Amazok véreből lancot lehetne verni a — szolgaságnak, emezekéből virágot fakasztani az emberiség örök ideáljauak, a szabadságnak.

Szabadság! A nemzet vágyainak teste, küzdelmeinek végcélja, a jövendő örök napja, melynek elhomályosulta milliók szívét bozza a legemesebb izgalomba: feláldozni mindent érte, életet, vért, vagyont!

A magyar nemzet szabadsága napjának fényét 52 év előtt elborította az árny; akadtak az ország határain kívül egyesek, kiknek gögje, hiúsága, egyfajta szémbeszalt milliók akaratával s előidézte a XIX. század legnagyobb drámáját.

A hívő szózatra, mely Kossuth ajkairól elszállt az ország minden részébe s a langlelkű költő gyújtó dalára fölriadt, talpra állt a nemzet s a baba- és szabadság-szeretet izzó tüzeben megacélozódva előtermett a honvéd.

A hazáért, a szabadságért, a nép elvont jogaiért küzdő vitézek, örök dicsőséget szereztek e névnek.

Branyiszkö, Szolnok, Budavára tanúi voltak a nagy keresztiségek, melyen a honvéd dicsőséggel ment által s a világ első katonái közé emelte. A magyar föld, a magyar faj, a nemzeti őserő szültte csodálattal töltötte el a világ népeit, midőn bíányosan fölserelve, minden gyakorlat híján, mult idők istenitélete módjára mérte össze fegyverét a páncélos zsoldossal és győzött!

Aldozunk a mai napon, a szabadság ünnepén, a szabadságért küzdők dicső emlékének s a kegyelet egyik emlékjeléről, a budai honvédszoborról véve a szót, kívánjuk, hogy az 1848—49. évi honvédek dicső emléke örökké éljen!

Erre Vértési Károly, a márciusi ünnepélyt rendező bizottság nagyérdemű elnöke köszöntött a hazafiságra.

Vértési Károly felköszöntője.

Ünnepelő közönség!

Tallózik azon a földön, melyet egyrészt az ünnepi szónok, másrészt a pohárzónokok előttem letaroltak, sok szép, sok jó mondásukkal.

A szegényen bár, de szépnak maradt özvegy, Ruth is tallózott a dús Bóznak földjén. Kenyérmagot keresett csupán és bibliai idillt talált, teremtett. Lett belőle ősaanya.

Egy, elkésetten szárbá menő, kécskisságos buzarvirágot lelek én is még tallózás közben, s azon tűnődöm, nevezé azt, vajjon a föld, teli álma alatt gondolta-e ki ennek a szépen viruló virágnak a kék színét, vagy pedig a nyári sötétkéék égbolt kacsintásától lett-e sötét égké színűnek ígézve ez az ékes nyárvirág.

Mindegy.

Kellemre tűzöm ezenközben azt, az ifjú leánynak, kései öregnek egyaránt kedves virágot s el-elnézem, milyen csillagos és mégis milyen kerek az, akár mint maga az égálja.

Csillag és égálja.

Álljunk meg csak kissé ennél a két szónál, — elmélkedjünk.

Csillagos volt hazánk ege az elnyomatás nehéz időjében is. A kalász is dusan hozott akkor és bőven adta a hegyálja az édes hegylevét. De a foszlós kalácsra, tveg pohárba és ezüst serlegbe, egyaránt cseppent a hazafiai bánat keserű könyve.

Mit is mondtam az imént? Az elnyomás nehéz idejét említettem?

Nem helyesen neveztem meg így azt az időt, a magyar hazafiság germinál idejének sokkal jobban mondhatom, mert abban az időben érlelődött meg legjobban a hazafiság a nemzet fiainak szívében, és a mikor pirkadt a kerek égálja s felszállt mindmagasabba a magyar szabadság éltető és világitó napja, akkor, akkor bódította meg másodszer a magyar hazafiság, a magyar hazát.

Hölgyek! Urak!

Megtartani a hazát nehezebb, mint megszerezni a hazát.

Mi tartja meg legjobban a hazát? A hazafiság. Ott, a hol van hazafiság, haza is van. És ott, a hol kiveszett a szívekből a hazafiság, ott a haza is elveszett. Örökre el!

Iszom azért a polgáreányek legszebbikére: a hazafiságra.

Kívánom azt, hogy az első eszmélettől, az utolsó szivdobbanásig mindig a hazafiság dagaszsa minden magyar honpolgárnak a szívet.

Eljen azért a magyar hazafiság, mindig éljen!

Trischler Károly Hauke Imrét, a város polgármesterét éltette, Szalay Frigyes pedig Pribil Ernő kaszinói elnökre köszöntött. Rác Soma az ünnepély szereplőire, Bárczi Iván a városi polgárságra, Hauke Imre a rendező-bizottságra és annak elnökére, Vértési Károlyra, Pribil Ernő a vendégekre, Popovits Sebő a nőkre és még többen mondottak igen sikerült, nagy tetszéssel és lelkesedéssel foglaltott igen szép áldomásokat.

Asztalbonas után a fiatalság tánca perdült és vigan roptá a táncot virradtig.

Ujdonságok.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pósfai Jánost és Szabó Lujzát az apatin-videki telepi népiskolához rendes tanítóvá illetve tanítónővé nevezte ki.

Kinevezés. A zombori törvényszék Bikar Voin dr. ügyvéd, zombori lakost a zombori törvényszéknél rendszeresített harmadik szerb horvát-magyar tolmácsi állásra tolmácsnak nevezte ki.

Kinevezés. A szabadkai törvényszék elnöke Németh Imre törvényszéki napdíjas hivatalosolgát a zentai járásbírószághoz hivatalosolgvá nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyi miniszter Lachéta Béla zombori járásbírósi aljegyzőt hasonló minőségben a szinér-váraljai járásbírószághoz helyezte át.

Istentisztelet. Az ág. ev. hívekkel tudatjuk, hogy f. hó 18-án fél 10 órakor istentisztelet lesz tartva, melyre a t. hívek meghívotnak. Gertinger Pál s. k. Korossy Emil, utazó lelkész.

Brankovics patriárka jubileuma. A gör. kel. szerb egyház nagy ünnepe keretében készült megülni egyháztjejedelmének: Brankovics György patriárka érsek patriárkává történt megválasztása tizedik és szilveteének hetvenedik évfordulóját. Brankovics György 1830. április 10-én született Kulpin bácsmegeyi községben és 1890. május 1-én választotta a karlócai püspöki zsinat patriárkává s a tizedik évfordulót dr. Leticus karlócai teológiai tanár indítványá folytán egyesíteni szándékozna a patriárka születése napjával. A karlócai ünnep-rendező bizottság ez évi május hó 3-ikát tűzte ki ez ünnepé napján.

Esküvő. Pocskay Dezső m. kir. honvédhadnagy, Pocskay Sándor zombori városi főügyész fia, tegnap d. u. esküdtött örök hűséget Pigetti Angéla kisasszonynak.

Uj karmester. A zombori iparos dalárda legutóbb tartott választmányi ülésének határozatából a karmesteri állásra Szántó Károly zombori tanítót kérte fel, a ki azt készséggel el is vállalta. A dalárda benne egy kiváló szakképzettségű, lelkes vezetőt nyert, a kinek működése alatt bizonyára fejlődni és haladni fog.

Eljegyzés. Vranycsevits István helybeli közkedvelt fiatal kereskedő eljegyezte Petrovics Angyalka kisasszonyt, Petrovics Geraszim nyug. teológiai tanár és patr. protosyngellos bájos leányát.

Munkások jutalmazása Kis-Kéren. Folyó hó 11-én szép ünnepélyre gyűltek össze Kis-Kér és O. Verbasz község gazda és munkásközönsége. E napon adta át ugyanis dr. Széchenyi Tamás kulai járási főszolgabíró a két község legszorgalmasabb mezőgazdasági napzámósaiból kiválasztott két napszámósnak: Mester Jakab kis-kéri és Therján Gáspár o. verbászi lakosoknak a földmívelésügyi miniszter által adományozott „elismerő oklevelet“ és 100—100 korona pénzjutalmat. Az ünnepélyek a járási főszolgabíró beszédével vették kezdetüket, ki méltatva a kitüntetettek szorgalmát és kitartó munkaságát, példányképül állította őket munkatársaik elé. Kis-Kéren — hol a Németországba való kivándorlás lábra kapott — kiterjeszkedett beszédében a kivándorlásra is, felhívta a népet, hogy lelketlen tüzerek csabításainak ne engedjen, de szeresse a földet, mely hazája és szülőföldje s mely föld mindannak, ki szorgalmasan dolgozik, józanul él, mindenkor megadta és megadja, de meg is adhatja a megélhetési módot. Az oklevél és jutalom kiadása s a kitüntetettek köszönő szavai után a községek jegyzői, O. Verbaszon még a gör. keleti lelkész, ez utóbbi szerb nyelven köszöntö meg községe nevében a járási főszolgabírónak járása községeivel szemben tanusított önzetlen jóakaratu működését, melyre a főszolgabíró községeit szeretetéről biztosította, az ünnepély végett ért és az összegyűlt munkaadók és munkások lelkes éljenzéssel adóztak szeretett főszolgabírójuknak, ki az érdemet jutalmához segítette.

Pályázatok. A szabadkai ügyészségnél altgyéjszi, a zombori ügyészségnél irnoki állásra és a zombori törvényszéknél második újonnan szervezett törvényszéki orvosi állásra pályázat van hirdetve.

Kamara-zene Zomborban. A „Zombor és Vidék”-ből vesszük át a következő hírt: Úgy látszik kezd az emberekben a szépművészetek iránti érzék ébredni. A vagyonos és előkelő osztály kezd érezni, hogy a jóllakott gyomornál még más valamire is van szüksége s hogy ezt a valamit a pezsgő és cigány muzsikája nem pótolja. Azután meg ennek az osztálynak többé-kevésbé jól nevelt gyermeke nemesebb törekvéssel indul az életnek, szórakozásnak nem a profán néphez méltó berugas és dorbélozásban találja fel, hanem a szépművészetek pártolása és az abban való tevékeny részvét által véli elérni. Az ifjabb nemzedék nemes ambíciója feltétlenül visszahat a szülők gondolkodására s innen magyarázható meg az a társadalmi életben jelentkező tünet, hogy azok, a kik a legparányibb érzékkel sem bírtak idáig a szépművészetek respektálására, azok ma kezdenek érdeklődni minden e téren mutatkozó jelenséggel szemben. Ily érdeklődéssel fogadja közönségünk azon zenei élvezetét, amely a kamara-zenének bemutatásával igérkezik Csavojázt János, Krudy Géza, Vujits Péter és Paul Kálmán a városbába nagyertermében minden valószínűség szerint már szombaton, e hó 17-én este 8 órakor megkezdik a vonós négyes ciklust, amely két-betenként ismétlődni fog; ezzel városunk értelmiségének alkalmat fog nyújtani, hogy a komoly klasszikus irányú zenevel megismerkedve — a léba, értéktelen operett s más ilyenféle muzsikát a valódi értékre rednkálja. Ertesztelünk szerint ezen ingyenes s mindenki által látogatható estélyeken az előadandó darabok oly módon lettek beosztva, hogy kezdetben a könnyebb kaliberű klasszikus művek kerülnek előadásra s így a zenei műveltségnek alsóbb fokán állók is megérthetik s zenei érzéküket finomítva, a komplikáltabb s nehezebb stílyű zenei művekre előkészíthetik. Az első előadás, melyről különben külön értesítünk fogunk, Schubert és Mendelssohn, vagyis a régibb klasszikusok műveiből fog állani. Be lesz azonban mutatva egy Jodasson-féle Audaute, amely átmenetet képez a régi klasszikusoktól a modern zenére. Ezen sokat ígérő estélyek megteremtéséért első sorban az új polgármesterek, Hauke Imrénék tartozunk köszönettel, a ki belátva a négyes társaság üzenetel vállalkozásának kulturális misszióját — a városbába nagyertermét a legnagyobb készséggel e célra átengedte.

Gyászír. Zsulyevits Ernőt, a zombori felső kereskedelmi iskola köznevelésben álló, nagyérdemű igazgatóját mély gyász, súlyos csapás érte. Szeretett édes anyja hosszas szenvedés után Jolsván meghalt. A megboldogult az önelhaldozó, szerető édes anyák igazi mintaképe volt, elköltözése miután itt igaz részvétet keltett. A gyászba borult család a következő jelentéssel tudatja a szomorú hírt: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk rokonainkkal, jó barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy forrón szeretett édes anyánk, napánk illetve nagyanyánk: özv. Zsulyevits Demjén né szül. Pecz Anna folyó hó 13-án reggel 3 órakor, élte 70 ik évében, hosszas szenvedés s a halotti szentségek ajtatos felvétele után jobblétre szenderült. A boldogult hült teteme folyó hó 14-én délután 4 órakor fognak a rom. kath. szertartás szerint a jolsvai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 15-én reggel 8 órakor fog az Egke Urának bemutatattatni. Jolsva, 1900. évi március hó 13-án. Béke legyen hamvain, áldás felidhetetlen emléken! Mariska, Mór, Ernő, Iván, Róza, gyermekei. Zsulyevits Ernőné Széchenyi Boriska, menyee. Szilágyi Karoly, veje. Szilágyi Margit, Ernő, Dezső, Karoly, unokái.

Halpaprikás. Folyó hó 14-én igen sikertelt halpaprikás volt Butkovits József vendéglőjében. Az izletes hal után a cigány és a kiltűnő borok igen vidám hangulatban tartotta együtt a társaságot egész március 15-éig.

Katholikus kör Bács-Topolyán. A bács-topolyai kath. kör közgyűlése f. hó 11-én délután 5 órakor tartotta meg a kör helyiségében nagyszámú tagok jelenlétében. Dr. Fárnek Dezső elnök remek megnyitót beszéde után Lippay Imre titkár olvasta fel évi jelentését, melyből kiviláglik, hogy a kath. kör a múlt évben 24 új tagot vett fel és így a tagok összes száma 216. Takács Elek könyvtáros jelenti, hogy a lefolyt évben 145 művel gyarapodott a könyvtár, mely jelenleg 300 műből áll 320 kötetben, melyek miud valogatott katolikus szellemű művek és szépen be vannak kötve. A könyvtár gyarapításához több értékes mű adományozásával hozzájárultak: gróf Zichy Nep. János és neje báró Kray Irma, Lippay Imre adminisztrátor és Tóth Isaszegi János ifj. földbirtokos. Brindza Péter pénztáros kimutatása szerint a katolikus kör jelenlegi összes pénzvagyona 1564 korona 78 fillér, mely szép összeg a tagsági díjakon kívül főleg Császka György egyházmegyénk kegyesszívű főpásztorának és gróf Zichy Nep. János és neje báró Kray Irma kegyes adományainak köszönhető. Az igazgató-választmány kiegészítéséről megválasztottak: Maison Jeromos, Árpády Ferenc, Varró Péter ifj. és Volkman Gyula. A kath. kör mint erkölcsi testület a „Szent István-társulat” tagjai sorába belépett. A szépen lefolyt évi közgyűlés az elnök elterelésével végződött.

Csalók letartóztatása. Turáról írják lapunknak: Katona Pal bács-petrovoszelli lakos és kendergyáros egy ó becei korcsmáros kísérletében a múlt héten Turára jött Vuin Drágó turai korcsmároshoz azon célból, hogy három jó szászért három ezer forint értékű hamis tizest fog kapni. Azonban csakhamar meggyőződött, hogy az egész nem egyéb furfangos csalásnál s hogy egy jól szervezett veszedelmes banda áldozatává lett. Hogy ezen banda ritka ügyességgel volt szervezve, kiltűnik abból, hogy a nyomozás folytán kiderült, miszerint saját, teljesen fölruházott és fölfegyverkezett rendőrségük is volt, a kiknek az volt a teendőjük, hogy abban a pillanatban, a midőn az áldozatok leolvasták a saját jó pénztiket az asztalra, ezek az áldandó betörjenek a sötét konyhából a szobába s széjjel-ugrasszák az áldozatokat, a kik — igen természetesen — megijedve, futásnak erednek és soha többé vissza nem térnek. A veszedelmes banda vezére, Vuin Drágó korcsmáros, már régóta őrzi ezen furfangos mesterességét, de mindenkor ügyesen ki tudott bjni a megérdemelt bűntetés alól. De most az egyszer dugába dőlt a terve. Ugyanis községtünk derék rendőrfelügyelője, Karakás Gábor, az ő ügyes rendőri tapintatával a veszedelmes banda tagjait kézrekerítette és az összes bűnjelkeket lefoglalta.

Halpaprikás. Bunyi András a „Zöldkert”-hez címzett vendéglőjében április hó 1-én halpaprikást rendez. Kezdeté esti 8 órakor. Részvételi jegy személyenként 2 korona.

Zombori ügyvédek sikere. Érdekes bűnügyi végtárgyalás volt a napokban Budapesten Agorasztó Péter bíró ítélőtanácsában. Két könnyelmű jogász állott a törvényszék előtt súlyos lopás büntetésének vádjával. A királyi ügyész, Böhm Alajos szigorú büntetést kért rájuk. A két jogász felhasználta szállásadójuk, Ungár Péterné elutasítását, alkulesal behatoltak az elzárt lakásba, föltörték szekrényét és kerek százhuszonkilenc darab fehérneműt loptak el, amit rögtönösen zálogba is tettek. A feljelentést a házfelügyelőnő tette meg s a rendőrség detektívjei éjnek idején álmukból verték föl az ifjakat s úgy vitték el őket a vizsgáti fogságba. A tárgyaláson a jogászokat dr. Molnár Gyula a „Zombor és Vidék” volt szerkesztője és dr. Szilágyi Vilmos István volt zombori ügyvédek védtek. A vádhatóságot dr. Böhm Alajos altügyiész képviselte. Az ügyész indítványában a lopás büntetésének leg súlyosabb minősítését, a betörés lopást állította fel, melyre feyházat szab a törvény. A védelemnek azonban sikerült egy adomával ezt a merev jogi fölfogást humánus alapra visszavezetni s ily módon az egész bűncselekményt a maga való színvonala: a mindennapi diáksínyek színvonalára szállítani. Hatásos védőbeszédében a többi közt Herczeg Ferenc jóitű novellájára, a Gyurkovics-fiuk-ra is hivatkozott. A Gyurkovics fiuk diáksínyjei közül sem hiányzik a ruhaneműek zálogbacsapása. De azért senki sem vádolja Herczeg Ferencet moral insanitással, hogy diákjait nem kiltűdi feyházba, aminthogy sok jeles s nagy embertől lenne az ország megfosztva, ha minden diák, aki tizenkilenéves fejjel csinyekbe keveredik, feyházban róna le büntetését. A jogászok könnyelműségükért eléggé meglakoltak, mikor a rendőrség kezeibe kerültek s néhány napi vizsgáti fogságot is elszüventek, — ezentul bűntetni őket drákói szigorúság volna. A törvényszék tanácskozására visszavonulva, egész terjedelmében magáévá tette a védők argumentumait és a vádlottakat a vád s következményei alól fölmentette.

A pápaság egyetemes története. Kubinyi Viktor kalocsagyázmegyei áldozar, karavukovai káplán, akinek kiltűnő tollából lapunk is közölt már több kiváló, eszmegadag szép cikket Goyau György „A pápaság egyetemes története” című világhírű művét magyarrá fordította. A mű már megjelent a könyvpiacra és Kubinyi Viktor ezt a következő felhívással tudatja: Ha a modern fölfogás senkitől sem tagadja meg azon jogot, hogy saját elveit, saját álláspontját minden tőle telhető módon védje és bevitassa, ugy a viszonsosságunk a jelen esetben nagyon is méltányos elvénél fogva bizonyára tőlünk, magyar katolikuskótl sem fogja senki megvonni azon jogunkat, hogy általános értékű és érvényű, oly igazságok és tények mellett szálljunk síkra, melyek hazánk lakosságának túlyomó többségét egyaránt érdeklik és kell hogy érdekeljék. Ezen igazságok között előkelő helyen áll a pápaságunk mindenkor az emberiség javát célzó történeti szereplése s ezen oly nagyfontosságú történeti momentum különösen napjainkban kell hogy bennünket érdekeljen, midőn a különböző és gyakran merőben ellentétes érdekeknek ádáz harcában nincs oly szent igazság, nincs oly magasztos intézmény, mely az ellenfélnek epés kirohanásaitól, kicsinyes támadásaitól és főnk ráfogásaitól ment volna. A franciák például már rég átlátták — igaz, a szomorú tapasztalatok révén — hogy az idők folyamán egykedvű télességgel való szemlélése végveszélybe sodorja igazságaikat s ők már rég annak tudatára ébredtek, hogy elveiknek, jogaiknak érvényesítésére, igazságaik megvédésére minden rendelkezésükre álló eszközt igénybe kell venniük. Mi, magyar katolikuskok, még mind g az elmult idők súlyos mulasztásainak terbe alatt görnyedtünk, de semmit sem mulasztottunk, ha a sok mulasztást idejében beismertük és komolyan jóvátenni akarjuk! Van erre alkalom elég! De meg legfőbb ideje, mert hisz nem is vehetjük ellenfeleinktől zokon, hogy egykedvűségünk kizsákmányolva, olykor nekünk rontanak. Higgadt mérséklettel, keresztény tapintattal folyton résen kell lennünk, hogy senki ne félhessen azon igazságokhoz, melyekhez ragaszkodunk, melyekhez mindvégig ragaszkodunk kell és melyeknek tiszteletbentartását másoktól elvárjuk. Elsősorban tehát magunknak kell védekeznünk, magunknak kell megragadnunk minden alkalmat arra, hogy igazsáinkat érvényre juttassuk. Ezuttal — minden egyébtől eltekintve — csak azt óhajtom hangsúlyozni, hogy mindenki jól tudja, de mindenesetre tudnia kellene, mi a pápaság, mily fontos annak világtörténeti szereplése és mennyi jót köszönhet az emberiség a pápaságnak? Pedig éppen a pápaságot illetőleg ma oly ferde, oly ellentétes és gyakran rosszhiszemű fölfogások és vélemények vannak forgalomban, melyek — hogy többet ne mondjak — legkevésbé sem válnak diszere a fennen hirdetett méltányosságunk és igazságszeretnek. Ezen körtlmény arra indított, inkább késztetett, hogy Goyau Györgynek, a jeles francia írónak kiltűnő művét a fenti címmel magyar nyelven közrebocsássam és annak egy példányát betekintés és kegyes megartás céljából tisztelettel mellékelni batorodom. A művet szándékosan nem ajánl gatom, mert — úgy vélem — eléggé ajánlják a körtlmények. Aki maga nem szorul rea, hogy ezen műből a pápaság történetét megismerje, bizonyára fog környezetében olyanokat találni, kiknek azzal jó szolgálatot tehet. Kubinyi Viktor, r. k. áldozar. Egy példány ára: bérmentes küldéssel, fűtve 4 korona, csinos kötésben 5 korona, papnövevényeknek és szűkebb javadalmazásuknak 3 korona. Kapható a fordítónál Karavukova, Bács-Bodrogh vármegye és a Szent-István-társulatnál Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a. — Kubinyi Viktor történelmi irodalmunkat gazdagította e munkájával. Művét a legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe.

Munkáskiltüntetés O-Kanizsán. Lélekemelő ünnepelely folyt le O-Kanizsán folyó hó 11-én délután a nagyvendéglő disztertermében. Darányi Ignác földmivélelügyi miniszter ifj. Tóth József földbirtokos cselédjét, Bella Istvánt 40 évi hűségese szolgálataért elismerő oklevéllel és 100 korona jutalomdíjjal tüntette ki. A termet teljesen megtöltö diszes közönség előtt adta át dr. Mikosevits Kanut zentajárási főszolgabíró szép és hatásos beszéd kíséretében Bella Istvánnak az elismerő oklevelet és 100 korona jutalomdíjat. Beszédében kiemelte a miniszter áldados gondoskodását, mely megszünteti a gazda és cseléd között fennálló egyenetlen viszonyokat; utalt arra, hogy a cseléd hűségét, életét, egészségét adja a bérért gazdájának, a mit a jóra való, szorgalmas, munkás cselédnek becsülni kell s a hol alkalom nyílik, azt elismerni, jutalmazni szükséges. Így megakadályozva lesz az egyenetlenség, a jó gazda nem tekintí idegennek,

hanem saját családja tagjának a cselédet, a miből következik, hogy a cseléd megbecsüli gazdáját s nem kívánkozik helyéről máshova el. Ebből magyarázható az, hogy a kiltűntetett 40 évig egy helyen szolgált gyermekkorától s ezen szolgáltságban kifejtett szorgalma, hűsége és munkássága most jutalmat nyer. Bella István könnyek között vette át az oklevelet és jutalomdíjat. Ezuttal a zentai gazdakör elnöke, Tóth Lajos tanár mondott nagyobbbszabású beszédet, melynek végén Tóth Józsefet életette, ki erre válaszában Bella István hű cselédjét s annak jelen volt 10 tagokból álló családját életette s biztatta, hogy hűség, szorgalom és becsületeség tekintetében apjuk nyomdokait kövessék, végül indítványozta, hogy ez alkalomból a földmivélelügyi miniszternek, valamint Bács Bodrogh vármegye főispánja, báró Vojnits Istvánnak O-Kanizsa közönsége távirati uton mondjon köszönetet; mely indítványt a megbatottságtól könnyező közönség nagy lelkesedéssel elfogadott. Ezzel az ünnepelely véget ért.

Eljegyzés. Kleiner Dezső prigl.-szt-iváni gyógy-szerész eljegyezte Apatinban sipeki Balás Vince m. kir. főerdőmester leányát, Melánia kisasszonyt.

Utazás a természetben. Irta dr. Platz Bonifác, cisztercita, a szegedi tankertlet kir. főigazgatója. Megjelent Lampel R. (Wodjányer F. és fia) kiadásában. Ára 2 kor. 40 fillér. A szegedi tankertlet érdemes főigazgatójának e legújabb munkája most hagyta el a sajtót. E jeles irodalmi termék a természettudományok iránt érdeklődőknek igazi élvezetet nyújthat, mert témáit oly érdekesítő közvetlenséggel tárgyalja, hogy azokat bármely művelt laikus megértheti. A mű három fejezetre oszlik, az elsőben természettudományi kérdésekkel foglalkozik, a másodikban vázlatokat ad a földrajz köréből, a harmadikban pedig a vad és félkultúr népek kedélyéről, az állatok szellemi világáról s a tengerről és sivatagokról értekezik. Az egyes kérdések tárgyalásának folyamán nemcsak a tudást ismerjük fel a szerzőben, hanem jeles pedagógust is, s ez utóbbi körtlmény kiválóan kvalifikálja az idézett munkát arra is, hogy az a tanuló ifjuságnak jutalom-könyvtul adassék. Ajánljuk e pompás könyvet a tanfériak és a természetet szeretők figyelmébe.

Szenkéneg bizományi raktár. A földmivélelügyi miniszter Zombor város közönségének szenkéneg bizományi raktár felállítását engedélyezte. A városi tanács fölhívja az illető szőlőtulajdonosokat, hogy szükségleteik nagyságát a beszerzés mérvének megállapítása végett Latinovits Szaniszló városi szenátorral 8 nap alatt jelentsek be.

Gyilkos halászok. Kegyetlen gyilkosságról ad hírt martonosi levelezőnk: A tiszai halászatot jogot felelő részben a bács megyei községek, felelő részben a torontályi községek bírják. Mindegyik község a halászatot jogot bírja. A torontályi oldalra eső tiszai részt az aracsi halászok bírják bérbe, akik éjnek idején át szokták huzni a hálót a bácskai oldalra is, a mi által a bácskai halászokat megkárosítják. E hó 9-én éjjel négy aracsi halász ismét felhajított Martonos alá s hálójukkal átkerültek a bácskai oldalra is. Csihás András és Barta Vince martonosi halászok, amint ezt észrevették, csónakra ültek, hogy elfogják az aracsi halászokat. A Tisza közepén találkoztak. Csihás és társa el akarták venni a szerb halászok hálóját, de a szerb halászok ellenszögöltek ennek a kísérletnek. A csónakokban ülő ellenfelek ekkor az evezőköz, kaptak és azzal mérték egymásra hatalmas ütéseket. De mivel így nem tudtak egymásban nagyobb kárt okozni, a szerbek, kik nagyobb számban voltak, felfordították a két martonosi halász csónakját, minek következtében azok a Tiszába estek. A két vízbefordult halász uszni akart, de ekkor a szerb halászok addig verték őket fejbe az evezőkkel, a mig azok eszméletüket veszítve, a víz alá merültek. Csihásnak a fia, aki a martonosi partról nézte a kltzdelmet, befutott a községbe s a csendőrségnek jelentést tett az esetről. Mire a csendőrség leérkezett a Tiszára, a szerb halászok elmenekültek ugyan, de számszámukat már nem tudták magukkal vinni. A visszamaradt halászszerzők alapján sikerült a csendőrségnek kinyomozni a gyilkosokat, akiket Tesity Jevrem, Bardner Milován, Hovoczky Jásó és Zsikity Sztévan személyében másnap le is tartóztattak. Csihás és Barna börtömben eddig még nem sikerült megtalálni.

Pénzhamisítók. Link német-palánka lakos ez év elején Mitrovicán egy jómódu parasztembernek ígérte több száz forint készpénzért hamis tizéseket akkor is, midőn azok nem voltak birtokában. A paraszt belement és adott Linknek — ki Palánkán igen jómódu pintérmester hírében áll, de nagyon birtelen, mondhatni rejteltelen módon gazdagodott meg — háromszáz frt készpénzt. Link fölesalta Budapestre, hová állítólag a hamis tizesekért utaznia kellett. Budapestre megérkezve, a keleti pályaudvar közelében, egy háromemeletes házba vezette a mitrovicai atyafit Link s meghagyta neki, hogy a lépcső alján várja meg. Link azonban valamely hátsó lépcsőn át megszökött s a megcsalt mitrovicai atyafi még ma is várhatná a lépcső alján, ha más nem eszelt volna ki: följelentette őt tudniillik a palánkai csendőrségnek, miután még a vasuton megtudta, hogy Link palánkai ember, elárulta őt néhány ismerőse, a kikkel együtt utaztak s kik folyton Palánkáról s az ottani viszonyokról beszéltek. A személyleírás után figyelmessé lett Linkre a palánkai csendőrség, annál is inkább, mert a farsang alatt, mulatság közben, Béres és Piller palánkai lakosok hamis pénzgyártással vádolták Linket s ez őket feladta s a bíróság becsületesítés és rágalmazásért el is ítélte Bérest és Piller. A mitrovicai ember a szembesítésnél azonnal ráismert Linkre, ki a csendőrség elfogott s Budapestre kísért föl. Link vallomása alapján végre remélhetjük, hogy a pénzhamisító banda tüzelyére akadhat a bíróság. Persze a mitrovicai atyafit is elfogták éppen úgy, mint azt a buszonót a patinai lakost tavaly ősszel, a kik szintén így jártak egy csalóval, kinek először pénzt adtak hamis bankókért s az őket Prigl.-Szt-Ivánra rendelte ki a vasutállomáshoz, hogy majd ott adja át a hamis bankókat, hanem e helyett egyszerűen eltűnt. Azt hiszik, hogy ezeket is Link csapta be, mit a vallomás fog kideríteni.

Felolós szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Kiadó ház.

A Juhász-utcában a 151. számú ház május 1-től bérbeadandó. Felvilágosítást ad a jelenlegi lakó, vagy **Neskovits János** háztulajdonos **Szontán.**

411. szám.
eln. 1900.

Pályázat.

A vezetésem alatt álló kir. törvényszékhez szükséges második törvényszéki orvosi állásra Igazságügy-miniszter ur öngyermelőségének f. évi február hó 26-án 9667/1900. I. M. II. sz. a. kelt rendelete folytán pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy képzettségüket és a törvényszéki orvosok részére előírt vizsga letételét igazolók okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket ezen hirdetésnek a „Budapesti Közlöny”-ben való harmadszori megjelenésétől számított **két hét alatt** annál bizonyosabban nyújtsák be, minthogy a későbbben érkezett kérvények figyelembe vételét nem fogadják.

Zomborban, 1900. évi március hó 10-én.

GOZSDU ELEK,
kir. törvényszéki elnök.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

10926. szám.
alisp. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **1900. évi március hó 29-ik napján (csütörtök) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívottnak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. Az újvidék—szegedi törvényhatósági közút 90400—94655 kilométer közötti szakaszának, az ugynevezett zentai alsóiradi kongóteglátutnak kavicsos műtűt leendő átépítése.

Előirányzott költség 53577 korona 46 fillér.
Letendő bántópenz 2680 korona.
Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 4 hónap.

2. A bács-földvári ferenc-esatornai törvényhatósági töltés-utnak habverés elleni védmunkálata.

Előirányzott költség 1160 korona 63 fillér.
Elkészítési határidő az átadás napjától számított 8 hét.
Letendő bántópenz 58 korona.

3. Az újvidék—szabalyi törvényhatósági közút Zsalya előtti szakaszán létesítendő átvezés és a kapcsolatos utfelöltés.
Előirányzott költség 3485 korona 17 fillér.
Letendő bántópenz 175 korona.

4. Az újvidék—szegedi törvényhatósági közút kongóteglával fedett járek—temerini szakaszának fenntartásához szükséges évi 100,000—150,000 drb kongóteglának szállítása 1900-ik évtől kezdve 3. esetleg 6 évre.

Letendő bántópenz 600 korona.
Tudnivaló:
Az évenként szállítandó mennyiség minden év április hó 1-ig vállalkozóval közölteni fog.

Azon esetben, ha a vállalati évek bármelyikében az ut javításának szüksége nem fogorni fenn, vagy az előző évből fennmaradt készlet a tényleges szükségletet fedezné és így megrendelés nem történik, ebből vállalkozó kárterítési igényt nem támaszthat.

Továbbá, amennyiben a hozzávetőleg megállapított mennyiség felül még nagyobb mennyiség szükségesnek, vállalkozó megrendelésre azt is a vállalati egységért szállítani köteles.

A szállítandó teglát 20/10/5 centiméter. Az ajánlatban az egységár 1000, azaz egyezer darab után teendő ki.

5. A zombor—bezdáni törvényhatósági közút, mely kongóteglával van burkolva, szükséges évi kijavítás, illetve átrakási munkát. Az évi munkának átlaga 4000—6000 méter.
Egységár az eddigi vállalat szerint méterenként 28 fillér.
Letendő bántópenz 200 korona.

6. Az újvidék—szegedi törvényhatósági közút kongóteglával burkolt járek—temerini szakaszán szükséges évi kijavítás, illetve átrakási munkát.
Az évi munkát átlaga 4000—6000 méter.
Egységár az eddigi vállalat szerint méterenként 28 fillér.
Letendő bántópenz 200 korona.

A tényleg végzendő munkamennyiség évenként május hó 15-ig fog vállalkozóval közölteni.

Mindkét utóbbi munkára az ajánlat 1—3. esetleg 6 évre tehető.
Azon esetre, ha a vállalati évek bármelyikében utjavítási munka nem rendeltek meg, ebből folyólag vállalkozó kárterítésre igényt nem tarthat; amennyiben pedig a hozzávetőleg megjelölt mennyiségben felüli munka rendelkeztek meg, vállalkozó azt is köteles a vállalati egységár mellett elvégzeni.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egyéni és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — egy számmal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névertékű terjedő árúérték szerint számított elfogadható értékpapírokban okvetlenül esatolandó és **1900. évi március hó 28-ik napján délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a közfajból megfelelő és peséttel ellátott mintaköveket, illetve a szállítandó kongóteglából mintatöglát tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakhelye, továbbá amire az ajánlat tétetik és végre a bent levő bántópenz összege világosan feljegyzendő, megjegyezve, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előírt kelleketek bármely tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

Azok, kik a felsorolt vállalatokra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánják pályázni, kötelesek az illető vállalatra névvel feljegyzett kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefektetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előírásait okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1900. évi március hó 5-én.

Alispán helyett:
ifj. Vojnits István,
vármegyei főjegyző.

2-1

Zongora eladás.

Egy jó karban levő

ZONGORA

átalköltözés folytán

jutányos áron eladó.

Hogy hol? megmondja a kiadóhivatal.

256. szám.
kig. 1900.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyei Kis-Kér községe egy artézi kutat furatni szándékozván, felhívottnak a vállalkozni óhajtok, hogy írásbeli zárt ajánlatukat **1900. évi április hó 1-ig** alulírott eljárásságnál nyújtsák be. Az ajánlatban pontosan kiteendő:

1. Az igényelt munkadíj nagysága furási méterenként:

a) azon esetben, ha vállalkozó a szükséges műszereket, anyagot, úgy munkaerőt maga állítja;

b) azon esetben, ha vállalkozó csak a szükséges műszereket és anyagot állítja;

c) azon esetben, ha vállalkozónak a műszereket, anyagot és munkásokat a község állítja.

2. Az alkalmazandó csövek átmérője s az óránkénti vizszállítási képesség.

A községi eljárásság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson s a kiszemelt vállalkozó tartozik a létesítendő szerződés megkötésére az erre vonatkozó felhívás vételétől számított két hét alatt a községi eljárásságnál jelentkezni.

A szerződési feltételek a hivatalos órák alatt alulírott eljárásságnál betekintheők.

Kis-Kér, 1900. évi március hó 3-án.

Korbai Pál, **Hartmann,**
jegyző. 3-2 II. bíró.

1778. sz.
tkvi 1900.

Hirdetmény.

Felső Kovil község telekkönyvi betétei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII., az 1891. XVI. t. c. cikkek és az 1897. évi 47,532. számú igazságügyminiszteri Utasítás értelmében elkészülvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17 §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. c. 15 § a) pontjában foglalt kiegészítést is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15 § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési keresetüket; azok pedig, akik valamely tehetettel átvitelének az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t. c. 15 §-a és az 1897. évi 47,532. számú igazságügyminiszteri Utasítás 71. § 4. pontja s 83. §-a alapján való mellőzést megtagadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1900. évi szeptember hó 15-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az e meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18 §-aik esetében — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítést is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, írásbeli ellenmondásukat hat hónalon, vagyis **1900. évi szeptember hó 15-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk nem fog többé figyelembe vétetni;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait, vagy az 1886. XXIX. t. c. 12. §-a alapján történt felvétel esetén jogait általában bármily irányban, különösen a miatt is, mert valamelyik telekkönyvvezetlennel vélt, de tényleg más község trakkönyvébe fölvetl ingatlan a tényleges birtokos nevére **Felső Kovil község betéteibe** az 1886. XXIX. t. c. 12 §-a alapján természetesen felvétellett (39,813/1899 I. M. rendelet I. 5. pontja), sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi szeptember hó 15-ik napjáig bezárólag** nyújtsák be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvényi rendes utján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül átmadhathatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okirtoakat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Vége ezennel közzététetik, hogy **Felső Kovil község** eddig vezetett telekkönyve hatályon kívül helyezettett és hogy telekkönyvi ügyeinek ellátása és telekkönyveinek vezetése 1900. évi február hó 28-ik napjától kezdve az 1855. évi december 15-évi kelt telekkönyvi rendelet és az erre vonatkozó későbbi törvények és r-ndeletek szabályai értelmében történik.

Kelt Tihelen, a kir. járásbíró sá mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. évi február hó 28-án.

Lestyánszky Pál,
kir. járásbíró.

3-2

Eladó gyümölcsfák.

Incze Gusztáv gyümölcsösében — a Speiser-féle tégláégető mögött — valamint pénteken a heti piacon jutányos áron kaphatók:

KÖRTÉK: Argoulemei hercegnő, Josefine Meheln, Vilmos körte.

ALMÁK: Angol téli Parmain, Arany Parmain, Batul alma, Bismark alma, Parkers Peppinje, Sárga Belfleur.

315. szám.
1900.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak a megfelelő rovaton felsorolt számú magas rendeletei alapján az Apatin melletti településben az 1900. évben emelendő 75 telepes ház építéséhez szükséges, alább megnevezett munkálatok és anyagszállításoknak biztosítására az apatini m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében **1900. évi március hó 23-án délelőtt 8 órakor** kezdődő zárt írásbeli versenytárgyalások fognak tartatni.

Vállalatra adatnak:
1. 6277/1900. F. M. sz. 920,000 drb vályog előállítás a település belyén.

2. 6278/1900. F. M. sz. 900,000 drb téglá előállítás a település belyén.

3. 6271/1900. F. M. sz. A 75 házhoz szükséges föld- és kőművesmunkák.

4. 6275/1900. F. M. sz. 300 mmásza I. minőségű oltatlan mész és 20 mmásza román cement szállítása az építés helyszínére.

5. 6279/1900. F. M. sz. 470,000 drb fedél- és 4500 drb orom cserépnek a helyszínére való szállítása.

6. 6273/1900. F. M. sz. A 75 telepes házhoz végzendő cserépfedei munkálatok.

7. 6280/1900. F. M. sz. 1725 m. szemcsés építőhomok szállítása.

Az 1. és 2. tétel alatti munkálatokhoz a szükséges földet, pelyvát, szalmát és tüzelőanyagot a kincstár adja.

Az 1., 2., 3. és 6. tétel alatti munkálatok és anyag-ellátásoknál nemcsak az összes anyag és munkákra nyújthatók be ajánlatok, hanem kisebb részletekre is.

A vállalkozni szándékozók által beadott ajánlatok csak azon esetben vétetnek figyelembe, ha a versenytárgyalási hirdetményben megjelölt helyen és a kitűzött határidősi adatnak be.

Táviratok jogérvényes ajánlatoknak semmi körülmények között el nem fogadottnak.

A sajátkezőleg aláírt ajánlatba kiteendő: az ajánlattevőnek vagy ajánlattevőknek neve, illetve nevei, a polgári állás, a lakhely, az ajánlattevő cég neve, kiteendő továbbá tisztán és minden kételyt kizáró módon számokkal és betűkkel, a versenytárgyalási hirdetményben foglalt megjelölés szerint azon egyéni ár, illetve egyéni árak, melyért ajánlattevő a munkát vagy szállítást elvállalni hajlandó. Ezenkívül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő azzal nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az előmeret és költségvetést, az általános és részletes építési feltételeket, a helyi viszonyokat teljesen ismeri, végül esatolandó az ajánlatához az 5% bántópenz letételéről szóló elismervény.

A bántópenzek a zombori m. kir. adóhivatalnál teendőek le.

Minden ajánlattevő az ajánlatok beadására kitűzött határnaptól számított 6 hétig köve marad ajánlatához meg az esetben is, ha a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter ur vagy megbízott közege a munkálatok vagy szállítások biztosítása iránt időközben mással bocsatköznek tárgyalásba.

Az a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak tetszésétől függ, a benyújtott ajánlatot az ajánlati összegre való tekiutet nélkül el, vagy el nem fogadni és az ajánlattevő nem követelhet kárpótlást azért, mert ajánlata el nem fogadottnak.

A bármely oknál fogva el nem fogadottnak ítélt ajánlatához esatolt bántópenz visszaadatik, de egyik ajánlattevő sincs jogosítva bántópenzét az ajánlatok beadására kitűzött határidőtől számított 6 hét lefolyása előtt visszakövetelni.

Az ajánlatok és azok mellékletei szabályszerűen felbelyegezendők.

A részletes feltételek és tervek az alulírott hivatalnál a versenytárgyalás előtt a hivatalos órákban betekintheők.

Apatinban, 1900. évi március hó 8-án.

M. kir. kincstári ispánság.

2-2

Könyvelő kerestetik,

ki a magyar, német és szerb nyelvet beszéli és a magyar és német írásban jártas és könyvelői minőségben már alkalmazva volt. Ajánlatát fizetési igényei kitűntetésével és bizonyítványával ellátva küldje be.

Gerber Nándor

sörfőzde
Ó-Becse.

3-2

HIRDETÉSEK.

Kiadó ház.

A Juhász-utcában a 151. számú ház május 1-től bérbeadandó. Felvilágosítást ad a jelenlegi lakó, vagy **Neskovits János** háztulajdonos **Szántán.**

411. szám.
eln. 1900.

Pályázat.

A vezetésem alatt álló kir. törvényszékhez szükséges második törvényszéki orvosi állásra Igazságügy-miniszter ur önmegnévelésének f. évi február hó 26-án 9667/1900. I. M. II. sz. a. kelt rendelete folytán pályázatot hirdetek.

Felbívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket és a törvényszéki orvosok részére előírt vizsga letételét igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket ezen hirdetésnek a „Budapesti Közlöny”-ben való harmadszori megjelenésétől számított **két hét alatt** annál bizonyosabban nyújtsák be, minthogy a későbbben érkezett kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Zomborban, 1900. évi március hó 10-én.

GOZSDU EIEK,
kir. törvényszéki elnök.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

10926. szám.
alisp. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezzel közbíró tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **foló évi március hó 29-ik napján (csütörtök) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezzel meghívattak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. Az újidek—szegedi törvényhatósági közút 90400—94000 kilométer közötti szakaszának, az ugynevezett zentai esárdai kongóteglá utnak kavicsos műuttá leendő átépítése.
Előirányzott költség 53577 korona 46 fillér.
Leteendő bántópenz 2680 korona.
Elkészítési határidő a munkáttadás napjától számított 4 hónap.
2. A bács-földvári ferenc-eszteromi törvényhatósági töltés-utnak habverés elleni védmunkálata.
Előirányzott költség 1160 korona 63 fillér.
Elkészítési határidő az átadás napjától számított 8 hét.
Leteendő bántópenz 58 korona.

3. Az újidek—szabalyai törvényhatósági közút Zsablya előtti szakaszán létesítendő átérés és a kapcsolatos utfeltöltés.
Előirányzott költség 3485 korona 17 fillér.
Leteendő bántópenz 175 korona.
Elkészítési határidő a munkáttadás napjától számított 8 hét.

4. Az újidek—szegedi törvényhatósági közút kongóteglával fedett járek—tengeri szakaszának fenntartásához szükséges évi 100,000—150,000 drb kongóteglának szállítása 1900-ik évtől kezdve 3. esetleg 6 évre.
Leteendő bántópenz 600 korona.

Tudnivalók:
Az évenként szállítandó mennyiség minden év április hó 1-éig vállalkozóval közölteni f. g.

Azon esetben, ha a vállalati évek bármelyikében az ut javításának szüksége nem forogtni fenn, vagy az előző évből fennmaradt készlet a tényleges szükségletet fedezné és így megrendelés nem tétetnek, ebből vállalkozó kárterítési igényt nem támaszthat.

Továbbá, amennyiben a hozzávetőleg megállapított mennyiségen felül még nagyobb mennyiség szükségesnek, vállalkozó megrendelésre azt is a vállalati egységárért szállítani köteles.

A szállítandó tegeja mérete 20/10/5 centiméter. Az ajánlatban az egységár 1000, azaz egyezer darab után teendő ki.
5. A zombor—bezdáni törvényhatósági közút, mely kongóteglával van burkolva, szükséges évi kijavítási, illetve átrakási munkát. Az évi munkának átlaga 4000—6000 méter.
Egységár az eddigi vállalat szerint méterenként 28 fillér.
Leteendő bántópenz 200 korona.

6. Az újidek—szegedi törvényhatósági közút kongóteglával burkolt járek—tengeri szakaszán szükséges évi kijavítási, illetve átrakási munkát.
Az évi munkát átlaga 4000—6000 méter.
Egységár az eddigi vállalat szerint méterenként 28 fillér.
Leteendő bántópenz 200 korona.

A tényleg végzendő munkamennyiség évenként május hó 15-ig fog vállalkozóval közölteni.

Mindkét utóbbi munkára az ajánlat 1—3. esetleg 6 évre tehető. Azon esetre, ha a vállalati évek bármelyikében utjavítási munka nem rendeltenék meg, ebből folólag vállalkozó kárterítésre igényt nem tarthat; amennyiben pedig a hozzávetőleg megjelölt mennyiségen felüli munka rendeltenék meg, vállalkozó azt is köteles a vállalati egységár mellett elvégezni.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — egy számmal, mint befűkkel is kiirandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül csatolandó és **foló évi március hó 28-ik napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címelve nyújthatók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a közfűből megfelelő és pecséttel ellátott mintaköveket, illetve a szállítandó kongóteglából mintataglat tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok ugy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakhelye, továbbá amire az ajánlat tétetik és végre a bent levő bántópenz összege világosan feljegyzendő, megjegyeztetven, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előírt kelekkeket bámi tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatokra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánják pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegészíténi tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1900. évi március hó 5-én.

Alispán helyett:
ifj. Vojnits István,
vármegyei főjegyző.

2—1

Zongora eladás.

Egy jó karban levő

ZONGORA
átalköltözésközben folyótán 3—1

jutányos áron eladó.

Hogy hol? megmondja a kiadóhivatal.

256. szám.
kig. 1900.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyebeli Kis-Kér községe egy artézi kutat furatni szándékozván, felhivatnak a vállalkozni óhajtók, hogy írásbeli zárt ajánlataikat **foló évi április hó 1-éig** alulírott eljárással nyújtsák be. Az ajánlatban pontosan kiteendő:

1. Az igényelt munkadíj nagysága furási méterenként:

a) azon esetben, ha vállalkozó a szükséges műszereket, anyagot, úgy munkacérot maga állítja;

b) azon esetben, ha vállalkozó csak a szükséges műszereket és anyagot állítja;

c) azon esetben, ha vállalkozónak a műszereket, anyagot és munkásokat a község állítja.

2. Az alkalmazandó csövek átmérője s az óránkénti vízszállítási képesség.

A községi eljárással fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson s a kiszemelt vállalkozó tartozik a létesítendő szerződés megkötésére az erre vonatkozó felhívás vételétől számított két hét alatt a községi eljárással jelentkezni.

A szerződési feltételek a hivatalos órák alatt alulírott eljárással betekinthetők.

Kis-Kér, 1900. évi március hó 3-án.

Korbai Pál, **Hartmann,**
jegyző. 3—2 II. bíró.

1778. sz.
tkvi 1900.

Hirdetmény.

Felső Kovil község telekkönyvi betétei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII., az 1891. XVI. t. c. cikkek és az 1897. évi 47,532. számú igazságügyminiszteri Utasítás értelmében elkészülvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17 §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. c. 15 § a) pontjában foglalt kiegészítést is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15 § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési keresetüket; azok pedig, akik valamely tehertertel átvitelének az 1886. XXIX. t. c. 22. § a, illetve az 1889. XXXVIII. t. c. 15. § a és az 1897. évi 47,532. számú igazságügyminiszteri Utasítás 71. § 4 pontja s 83. § a alapján való mellőzést megtagadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1900 évi szeptember hó 15-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az e meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18 §-ainak esetében — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítést is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hóalatt, vagyis **1900. évi szeptember hó 15-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk nem fog többé figyelembe vétetni;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait, vagy az 1886. XXIX. t. c. 12. § a alapján történt felvétel esetén jogait általában bármily irányban, különösen a miatt is, mert valamelyik telekkönyvezetelének vélt, de tényleg más község telekkönyvébe felvett ingatlan a tényleges birtokos nevére Felső Kovil község betéteibe az 1886. XXIX. t. c. 12 § a alapján tehermentesen felvett (39,813/1899. I. M. rendelet I. 5. pontja), sőtve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16 § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi szeptember hó 15-ik napjáig bezárólag** nyújtsák be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okirtokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Végre ezennek közzététetik, hogy Felső Kovil község eddig vezetett telekkönyve hatályon kívül helyezettett és hogy telekkönyvi ügyeinek ellátása és telekkönyveinek vezetése 1900 évi február hó 28-ik napjától kezdve az 1855. évi december 15-évi kelt telekkönyvi rendelet és az erre vonatkozó későbbi törvények és r-ndeletek szabályai értelmében történik.

Kelt Türelen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. évi február hó 28-án.

Lestyánszky Pál,
kir. járásbíró.

3—2

Eladó gyümölcsfák.

Incze Gusztáv gyümölcsösében — a Speiser-féle téglágetető mögött — valamint pénteken a heti piacon jutányos áron kaphatók:

KÖRTÉK: Argoulemei hercegnő, Josefine Meheln, Vilmos körte.

ALMÁK: Angol téli Parmain, Arany Parmain, Batul alma, Bismark alma, Parkers Peppinje, Sárga Bellefleur.

3—1
315. szám.
1900.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak a megfelelő rovaton felsorolt számú magas rendeletei alapján az Apatin melletti településben az 1900. évben emelendő 75 telepes ház építéséhez szükséges, alább megnevezett munkálatok és anyagszállításoknak biztosítására az apatini m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében **1900 évi március hó 23-án délelőtt 8 órakor** kezdődő zárt írásbeli versenytárgyalások fognak tartatni.

Vállalathoz adatnak:
1. 6277/1900. F. M. sz. 920,000 drb vályog előállítás a település helyén.
2. 6278/1900. F. M. sz. 900,000 drb téglá előállítás a település helyén.
3. 6271/1900. F. M. sz. A 75 házhoz szükséges föld- és kőművesmunkák.
4. 6275/1900. F. M. sz. 300 mmásza I. minőségű oltatlan mész és 20 mmásza román cement szállítása az építés helyszínére.
5. 6279/1900. F. M. sz. 470,000 drb fedél- és 4500 drb orom cseréprenek a helyszínére való szállítása.
6. 6273/1900. F. M. sz. A 75 telepes házhoz végzendő cserépfedési munkálatok.
7. 6280/1900. F. M. sz. 1725 m. szemcsés építőhomok szállítása.

Az 1. és 2. tétel alatti munkálatokhoz a szükséges földet, pelyvát, szalmát és tüzelőanyagot a kincstár adja.

Az 1., 2., 3. és 6. tétel alatti munkálatok és anyag-előállításoknál nemcsak az összes anyag és munkákra nyújthatók be ajánlatok, hanem kisebb részletekre is.

A vállalkozni szándékozók által beadott ajánlatok csak azon esetben vétetnek figyelembe, ha a versenytárgyalási hirdetményben megjelölt helyen és a kitűzött határidőig adatnak be.

Táviratok jogérvényes ajánlatoknak semmi körülmények között el nem fogadhatnak.

A sajátkezűleg aláírt ajánlatba kiteendő: az ajánlattevőnek vagy ajánlattevőknek neve, illetve nevei, a polgári állás, a lakhely, az ajánlattevő cég neve, kiteendő továbbá tisztán és minden kételyt kizáró módon számokkal és betűkkel, a versenytárgyalási hirdetményben foglalt megjelölés szerint azon egységi ár, illetve egységi árak, melyért ajánlattevő a munkát vagy szállítást elvállalni hajlandó. Ezenkívül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő abbeli nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az előmeret és költségvetést, az általános és részletes építési feltételeket, a helyi viszonyokat teljesen ismeri, végül csatolandó az ajánlathoz az 5% bántópenz letételéről szóló elismervény.

A bántópenzek a zombori m. kir. adóhivatalnál teendők le.

Minden ajánlattevő az ajánlatok beadására kitűzött határnaptól számított 6 hétig kötvé marad ajánlatához még az esetben is, ha a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter ur vagy megbízott közege a munkálatok vagy szállítások biztosítása iránt időközben mással bocsátkoznék tárgyalásba.

Az a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak tetszésétől függ, a benyújtott ajánlatot az ajánlati összegre való tekintet nélkül el, vagy el nem fogadni és az ajánlattevő nem követelhet kárpótlást azért, mert ajánlata el nem fogadhatott.

A bántópenz oknál fogva el nem fogadhatónak ítélt ajánlatot csatolt bántópenz visszaadatik, de egyik ajánlattevő sincs jogosítva bántópenzét az ajánlatok beadására kitűzött határidőtől számított 6 hét lefolyása előtt visszakövetelni.

Az ajánlatok és azok mellékletei szabályszerűen felbélyegezendők.

A részletes feltételek és tervek az alulírott hivatalnál a versenytárgyalás előtt a hivatalos órákban betekinthetők.

Apatinban, 1900. évi március hó 8-án.

M. kir. kincstári ispánság.

Könyvelő kerestetik,

ki a magyar, német és szerb nyelvet beszéli és a magyar és német írásban jártas és könyvelői minőségben már alkalmazva volt. Ajánlatát fizetési igényei kitüntetésével és bizonyítványaival ellátva küldje be.

Gerber Nándor

sőrfőzde
Ó-Becse.

3—2

Hirdetmény.

Az első vaskuti segélyszövetkezet igazgatósága, a felügyelő-bizottsági tagokkal egyetemben, március hó 5-én tartott gyűlésén átvizsgálta a szövetkezet 1899-ik évi zárszámadását, azt helyesnek találta és határozott: I. Az évi közgyűlés március hó 22-én reggeli 10 órakor lesz meg, melyre az összes részvényesek meghívotnak. II. A közgyűlés tárgyai a következők: a) A gyűlési elnök és jegyző választása. b) Igazgatói és felügyelő-bizottsági jelentés a lefolyt üzletéről. c) A zárszámadási mérleg bemutatása és esetleg a fölmérés megadása, nemkülönben a tiszta jövedelem elosztása feletti intézkedés az alapszabályok 25. § a értelmében. d) Aligazgató, igazgatósági tagok, póttagok és cégjegyzők választása. e) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére választatik két tag a részvényesek sorából.

Végül intézkedett alulírott igazgatóság és felügyelő-bizottság, hogy a kereskedelmi törvény 243. § 2. pontjában követelt összes zárszámadási okmányok, melyek részletesen és tüzetesen átvizsgáltattak, 8 napon át a szövetkezet helyiségében közszemlére kitéssenek.

Kelt Bács-Vaskuton, 1900. évi március hó 5-én.

Pilger Nándor,
igazgató.

Vagyon.	Zármérleg az első vaskuti segélyszövetkezetétől 1899 évi január 1-től december 31-ig.	Teher.	
	frt kr	frt kr	
Egyenleg 1899. évi december hó végén	358 84	Részvénytöke-számla s kamatok	44114 98
Könyvekben	111008	Betétek számlája a tőkésített kamatokkal	52741 56
Ingatlan (ház)	1650	Visszleszámitolási számla	2900 —
Butor és felszerelések értéke 20% levo- nása után a használatért	206 16	Alaptöke-számla	2290 40
		Tartalékalap számla	398 81
		Tiszta nyeresmény 2235 részvény közt felosztva á részvény 35 kr	782 25
	113223		113223

Pilger Nándor s. k.,
igazgató.

Szauter Gyula s. k.,
szövetk. jegyző.

Stehli Sebestyén s. k.,
pénztárnok.

Raile Ferenc s. k.,
pénztárnok.

A fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, összhangzó és helyesnek találtattok.
Bács-Vaskuton, 1900. évi március hó 5-én.

Raile Antal s. k.,
fel. biz. tag.

Grünfelder Ferenc s. k.,
fel. biz. tag.

Krisztmann István s. k.,
fel. biz. tag.

Kerékpár!

Alkalmi vétel!!

Zálogüzlet feloszlása folytán, a folyó évi február hó 8-án tartott árverésnél, mint azt a szegedi rendőrségnél levő árverési jegyzőkönyv bizonyítja, 70 drb egészen új használatlan kerékpár maradt vissza, közte 12 drb női kerékpár is.

A kerékpárok a leghíresebb gyártmányok, ugymint: Neumann, Germania, Helical Premier, Excelsior, Kayser, Meteor, Styria, Regent, Champion stb.

A kerékpárok minden haszon nélkül, csak az érték engedélyezett kölcsönösségért, készpénzfizetés mellett bocsájtanak áruba, és pedig minőség szerint darabja:

70 frt, 75 frt, 80 frt és 85 frt,

melyeknek rendes bolti ára 150—180 frt.

Megtekinthetők naponta 8—12-ig és 3—7 óráig

Körös Albert

volt zálogüzletében SZEGEDEN,
a Vörösmarty- és Bástya-utca sarkán, a színház mellett.

Eladó üzlet.

Bács-Topolyán, a piactéren, a községháza átlében egy igen jó forgalmu s még új berendezésű (volt Rekvényi Imre-féle)

rövidáru- és fűszerkereskedés

előnyös feltételek mellett a házzal együtt szabad kézből eladó.

Tudakozódbatni alulírottánál, Cservenkán, bárki kívánságára a helyszínen, B-Topolyán.

Cservenka, 1900 március 3-án.

Schumacher Károly.
(Arany János-utca.)

Sima szőlővessző eladás.

Gróf Chotek Rezső futtaki szőlőtelepén a következő fajú szőlővesszők eladók:

Mézes fehér	ezre	12 korona
Chasselas fehér	12	"
Barducis	14	"
Thomery	14	"
Bulchery	14	"

normális mértékben, míg a készlet tart.

Megrendelések az uradalmi igazgatósághoz **Futtakra** (Bács-Bodrogh megye) címzendők.

A zombori magyar királyi pénzügyigazgatóságtól.

5685. sz.

I. 1900.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. évi január hó 5-én kelt 108827/1899. számú magas rendelete alapján közhírré tetetik, hogy a palánka-illóki révjoghoz tartozó illók községben fekvő volt revház es telek, mely az illóki 489. sz. tjkvben 572. hr. sz. alatt és 643/568 házszám alatt fekszik s 72 □ öl területet képvisel: a palánkai kir. adóhivatal helyiségében folyó évi április hó 5-én délelőtti 10 órakor nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár: 400 korona.

Felhívotnak venni szándékozik, hogy az árverés idejére és helyén pontosan megjelenve, az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% át vagyis 40 koronát bánatpénzzel a kiküldött kincstári képviselő kezébe tegyenek le, mert bánatpénz nélkül az árverésben egyrészt résztvenni nem lehet, másrészt pedig utóajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Árverés befejeztével a legtöbbet ígérőnek bánatpénze a kir. adóhivatal pénztárába bevétetik, a kevesebbet ígérők bánatpénzei a letéveőknek azonnal visszafizettetnek.

Az ajánlat a legtöbbet ígérőt azonnal kötelezi, a kincstárt pedig csak attól az időtől kezdve, melyben az árverés eredménye a törvényhozás által jóváhagyatott, az eladási szerződés megkötött, vevő által a megajánlott vételár a palánkai kir. adóhivatalnál egyidejűleg lefizettetnek.

Ugyanakkor fog vevő a birtokba is bebocsáttatni s részére az átkebelezési engedély is kiadatni.

A részletesebb feltételek a palánkai kir. adóhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zombor, 1900. évi március hó 5-én.

Kovács,
p. ü. igazgató h.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

1800. szám.

kig. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 1899. évi december hó 21-én 2329. közgy. számú határozatával Pivnica községében az ottani községházának átalakítása, valamint levéltári, anyakönyvi és pénztári helyiségekkel való kiegészítő kibővítése elrendeltetett.

Az árlejtési feltételek a következők:
1. Ezen építványok vállalkozás utáni biztosítása végett a hódásági főszolgabírói hivatalban ezennel 1900. évi március hó 25-ik napjának délelőtti 10 órájára kiűzött csakis írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett árlejtés fog tartatni.

A községházának átalakítási és kibővítési költségei 13419 frt 41 kr, azaz 26838 korona 82 fillérben vannak előirányozva.

Az írásbeli zárt ajánlatokban kiemelendő és hangsúlyozandó, hogy ajánlattevő az árlejtési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

2. Vállalkozni szándékozik a kellő időben beadandó írásbeli zárt ajánlatukhoz az előirányozott összegnek megfelelőleg 10%-nyi bánatpénzt és pedig 1341 frt 94 krt, azaz 2683 korona 88 fillért készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban esatolni tartoznak.

3. Az építési tervek és előmért, költségvetések, ugy az árlejtési feltételek a hódásági főszolgabíróval a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

4. Vállalkozóval az árlejtés eredményéhez képest kötendő szerződés a községre nézve csakis a vármegyei törvényhatósági bizottságnak jóváhagyása után lesz kötelező.

5. Az árlejtés eredményéhez képest a község a vállalkozónak a községi pénztárból a fizetéseket következő részletekben tartozik teljesíteni és pedig: 1/4 részt, ha az új épület falai ablakmagasságban lesznek, 1/4 részt, ha az épület tető alatt lesz, 1/4 részt, ha az épület kész, az utolsó 1/4 részt akkor, ha a tervszerűen felépített épület a tekintetes vármegyei hatóság szakközege által felülvizsgáltatik, illetőleg utófelülvizsgáltatik és az épület ellen kifogás nem emeltek.

Az összes munka teljesítésének határidejéül 1900. évi október hó 15-ik napja tűzetik ki.

6. Vállalkozó köteles a feltételeket és terveket pontosan betartani.

7. A bánatpénz a tekintetes vármegyei hatóság által történt felülvizsgálat, illetve utófelülvizsgálat alapján csak külön utalvány alapján lesz kiutaztató.

8. Lekötelezi magát vállalkozó a tervezett épületeket a kiűzött határidő alatt tervszerűleg tökéletesen helyreállítva átadni.

9. A különféle építőanyag szállításáról és napszámokról köteles vállalkozó saját költségén gondoskodni.

10. Vállalkozó beleegyezését adja, hogy bánatpénze saját kárára és veszélyére gyümölcsösítés végett a hódásági takarékpénztárban elhelyeztessék.

11. Az építési szerződés kötéséhez, mellékleteihez, árlejtési jegyzőkönyvhöz, valamint a kiállítandó nyugtatványokra szükseglendő szabályszerű bélyegeket, illetőleg ezek költségeit vállalkozó sajátjából tartozik viselni.

12. Az építés teljes épségeért a vállalkozó a felülvizsgálat, illetve utófelülvizsgálatról számítható egy évig jótállni tartozik, mely idő alatt köteles mindazon hiányokat, melyek nem rendes elhasználás folytán, hanem hiányos munka, vagy rossz és hibás anyag, vagy általában a vállalkozó hibája miatt az épületen keletkeztek, saját költségén kijavíttatni, mert ellenesetben a hiányok vállalkozó terhére és veszélyére pótolatni fognak és az ebből származó költségek vállalkozó biztosítékából, illetve bánatpénzéből lesznek fedezendők.

13. Az építési tervek és költségelőirányzatokért a szakértőnek eddig összesen fizetett összeget köteles a vállalkozó megtéríteni, illetőleg ezen összeg követeléséből leszámíttatni fog.

14. A főszolgabíró föntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között szabadon választhat és az építkezési munkálatokat olyan vállalkozónak is kiadhatja, kinek ajánlata ugyan magasabb, de személyében nagyobb biztosítékot talál.

Kelt Hódásághon, 1900. évi március hó 5-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

RÁCZ GYÖRGY

Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében
KULÁN

leszállított áron kapható:

Fajtisztán telepített szokványoszerű és peronosporamentes amerikai és európai szőlővessző. **Gyökerező fás és sima zöldoltvány Rip. Portalis (Gloire de Montpelier) és Rupestris Monticola** alanyon 16 jó bor fajban és 40 muskotály és csemege fajban.

A kertészeti osztályban:

Igen szép **gyümölcsfák**, körte és alma vadoncok. Gyönyörű **utszéli fák**. A legjobb és **legellentállóbb** élősvény

Maclura aurentiaca,

azután **Gleditsia**, végre rózsafák, cserjék stb. Kívánatra árjegyzéket küld az

Intézőség.

10-7

Gy

10-2